

Kommentárok Eszter Könyvéhez [63]

Ez az írás a rendkívül mély próféciai üzeneteket tartalmazó Eszter könyvének a részletes elemzésével foglalkozik. A könyv kódolt üzeneteinek óriási jelentőségük van a végidők [korunk] kereszténysége számára. Ebben az írásban bemutatásra kerülnek az idevonatkozó rabbinikus kommentárok is, amelyeket egybevetünk a mélyrehatóbb keresztény értelmezéssel. Amint látni fogjuk, e könyv tartalma messze sokatmondóbb annál, mint amit egy felszínes olvasásból levonhatunk.

Christian Churches of God

E-mail: secretery@ccg.org

Copyright © 1994, 1998, 2000, Wade Cox

Minden jog fenntartva. A honlapon található kiadványok szabadon másolhatóak és terjeszthetőek, amennyiben a teljes szöveg változtatás vagy törlés nélkül kerül másolásra, illetve terjesztésre. A kiadó nevét, címét és a kiadási jogot fel kell tüntetni. Ár nem számítható fel érte. Kritikai hozzászólásokhoz és elemzésekhez felhasználhatók rövid kivonatok vagy idézetek a kiadási jog megsértése nélkül.

<http://www.logon.org>

Kommentárok Eszter könyvéhez

Ebben az írásban Eszter könyve kerül elemzésre, és az ahhoz fűzött megjegyzésekből áll. A könyv témája egy izraelita leány csodálatos története, aki Perzsia királynőjévé lett téve, és ami ugyanakkor rejtett módon Jézus Krisztus Millenniumi uralmának jelképes bemutatása is. A megjegyzésekből látni fogjuk, hogy e könyv eseményei, és annak szimbolikus értelmezése mindkét történetet tartalmazzák. A könyv kódolt módon vázolja elénk azt a folyamatot, hogy miként fogjuk örökölni az Isten királyságát, és hogyan fog az majd kiterjedni a zsidókra is. Az eseménysorozat időbeli vagy kronológiai folyamata szimbolikusan arra az időszakra mutat rá, amely a zsidók számára meghatározott, az ő üdvösségük eljöveteleig. Az üzenet eleve rejtett, amit ráadásul a rabbik még szándékosan is elfedtek, ugyanis az adott információkból összeállítható kép rendkívüli és meglepő következtetéseket eredményez. Ez oknál fogva az írás nagyon óvatos figyelmet és elemzést követel. Mindenekelőtt tudnunk kell azt, hogy a könyv bizonyos szereplői egyben szellemi lényeket is reprezentálnak. Az egyik fő szereplő, az Ahasvérus perzsa király. Maga Isten, és az Ő neve sehol nincs megemlítve ebben a könyvben. Ez önmagában is rendkívül furcsa dolog lenne, ha nem ismernénk ennek az okát. Mégpedig azt, hogy a könyvben Isten szerepét Ahasvérus tölti be szimbolikusan, ő képviseli az isteni hatalmat és rendet. Nem volt szükséges Istent megnevezni, mert királysága és uralkodása azon személy által nyilvánul meg, aki az Isten erejét gyakorolja jelképesen. Ezt a szereposztást mindvégig tartjuk figyelembe, különösen az események millenniumi vonatkozású üzeneteinek értelmezésekor. A könyv további szereplői ugyancsak fontos szellemi entitásokat reprezentálnak, így a történetben szimbolikus módon jelen van az Isten egyháza, a Messiás,

valamint Sátán és a bukott angyalai, amint az utolsó időkben funkcionálni fognak az isteni terv szerint.

Ahasvérust közismerten Xerxés-szel azonosítják, aki Kr.e. 485-464-ben élt. A név héber formája *Achashwerosh*, ami a nehezen kiejthető perzsa *Khshayarsha* megfelelője kíván lenni. A görög Xerxés név szintén ebből ered (ld. Soncino). Az Ahasvérus és Xerxes a nehezen kiejthető eredeti perzsa változat transliterációi. Az itt szereplő király tehát Xerxés. Ő az a király (*Ezsdrás 4*), aki Dárius után és Artaxerxés előtt uralkodott, és aki leállította a templom építését. *Az Ezsd. 4*-ben követhető a templom építésének folyamata, amely a következőket mondja:

Ezsdrás 4:4-5 És igyekezék e tartomány népe megkötni Júda népének kezeit és elrémíteni azt az építéstől. És felbérelni ellene tanácsosokat, hogy semmivé tegyék szándékát Czírusnak, Persia királyának egész idejében, Dárius persa király uralkodásáig.

A „tartomány népe” - a gonosz szellemi erők emberi eszközei - gátolták és akadályozták Isten népét abban, hogy a templomot felépítsék Czírus uralkodásának teljes ideje alatt, egészen Dárius uralkodásáig. Jegyezzük meg, hogy itt nem I. Dáriusról van szó. A modern rabbinikus judaizmusnak a maguk magyarázatai szempontjából nagyon fontos az, hogy a templom felépítését I. Dárius idejére tegyék. Ugyan ez az érdeke a névleges kereszténységnek is. A templom azonban nem I. Dárius uralkodása alatt épült fel, és nem is épülhetett volna fel az ő uralkodása alatt, mert az a Bibliának teljesen ellentmondana.

Ezsdrás 4:6 És Ahasvérus uralkodásakor uralkodásának kezdetén, vádolást írnak Júda és Jeruzsálem lakói ellen.

Az Eszter könyvével kapcsolatos rabbinikus kommentárok pl. a Midrash-ban ezt mondják: ő megállította a templom építését uralkodásának kezdetén, és az életének későbbi éveiben hirdette ki a zsidók elleni rendeletét” (ld. Soncino, *Midrashic Approach To Esther*, 125. old.). Pontosan ezért kísérlik meg Ahasvérust Cambyses-el azonosítani – aki Czírus fia volt –, mert akkor a templom építésének idejét I. Dárius uralkodásának idejére tehetnék. De az idézet így folytatódik a 7. versben.

Ezsdrás 4:7-24 7 Artaxerxes napjaiban pedig Bislám, Mithredathes és Tabeél s ennek többi társai írtak vala Artaxerxeshez a persiai királyhoz, s e levelet arám betűkkel írták, mely azután arám nyelvre fordíttatott át. **8** Rehum, a helytartó és Simsai, a kancellár, írnak egy levelet Jeruzsálem ellen Artaxerxes királyhoz ekképen. **9** Írnak pedig ekkor Rehum, a helytartó és Simsai, a kancellár és ezeknek többi társaik: a Dineusok, Afársatakeusok, Tarpeleusok, Afárseusok, Arkeveusok, Babilóniabeliek, Susánkeusok, Dehaveusok és a Hélameusok. **10** És a többi népek, a kiket a nagy és dicsőséges Asznapár vitt el és tett lakosokká Samária városában és a többi városokban, melyek a folyóvizet túl vannak és a többi. **11** Ez mássa a levélnek, melyet hozzá, Artaxerxes királyhoz küldének: „A te szolgálid, a folyóvizet túl lévő férfiak, és a többi. **12** Tudtára légyen a királynak, hogy a zsidók, a kik feljöttek tőled, megérkezének hozzánk Jeruzsálembe; a visszavonó és gonosz várost építik, a kőfalakat készítik s a fundamentomokat javítgatják. **13** Mostan tudtára légyen a királynak, hogy ha ez a város megépíttetik, s a kőfalak elkészülnek, adót, rovást és úti vámot nem fognak fizetni, s a királyok jövedelmét megkárosítják. **14** Mostan, mivel a palota savával sózunk s épen ezért a király kárát nem illik elnéznünk, ez okért küldjük e

levelet és tudatjuk a királylyal, **15** hogy nézzen utána valaki atyáid történeteinek könyvében, és meg fogod találni a történetek könyvében, és megtudod, hogy e város visszavonó és királyokat és tartományokat megkárosító város volt, s hogy eleitől fogva lázadások történtek abban, ezért pusztított is el e város. **16** Tudatjuk mi a királylyal, hogy ha ez a város megépülend és a kőfalak elkészülnek: ennek miatta birtokod a folyóvizen túl nem leszen.” **17** A király választ küldött Rehumnak, a helytartónak és Simsainak, a kancellárnak és többi társaiknak, a kik Samariában laknak vala, és minden folyóvizen túl lakozóknak: „Békesség és a többi. **18** A levél, melyet hozzánk küldtetek, világosan felolvastatott előttem; **19** És megparancsolám, hogy nézzenek utána, és úgy találák, hogy ez a város eleitől fogva királyok ellen támadó volt, és hogy pártütés és lázadás történt vala benne; **20** És hogy hatalmas királyok voltak Jeruzsálemben és uralkodtak minden a folyóvizen túl lakókon, és adó, rovás és úti vám fizettetett nékik. **21** Mostan azért parancsoljátok meg, hogy akadályozzák meg a férfiakat, s e város ne építtessék addig, míg tőlem parancsolat nem jövend; **22** És meglássátok, hogy ebben valami mulasztást el ne kövessetek, hogy ne nevedekjék a veszedelem a királyok megkárosítására!” **23** Mihelyt Artaxerxes király levelének mássa felolvastaték Rehum és Simsai, a kancellár és társaik előtt, menének nagy hamarsággal Jeruzsálemba a zsidókhoz, és megakadályozák őket erővel és hatalommal. **24** Akkor megszűnék az Úr házának építése, mely Jeruzsálemben van, és szünetelt Dárius, Persia királya uralkodásának második esztendejéig.

Röviden: Ahasvérushoz lett benyújtva a kérvény az építkezés megállítására (a Midrash-ban szintén ez áll), és ugyanezt kérvényezték az őt követő Artaxerxes-től is, és a Biblia utalása szerint az Isten házának felépítése megállt Dárius a Perzsa uralkodásáig (*Ezsd. 4:24*). Az pedig egyértelműen világos, hogy az *Ezsd. 24*-es versben szereplő Dárius nem lehet azonos I. Dáriussal, aki Xerxes és Artaxerxes ideje előtt uralkodott. Ennek azért van jelentősége, mert rámutat az olyan irányú kísérletek hamisságára, amelyek a templom építésének idejét Artaxerxes és az őt követő – és az itt szereplő – Ahasvérus uralkodása elé teszik. Az Eszter könyvének nagy jelentősége van Salamon templomának helyreállításával kapcsolatban.

A nevek mögött álló fogalmak szintén fontosak. Több király neve volt Ahasvérus. A Soncino a rabbinikus hozzászólásokból több értelmet ad ezeknek az írásoknak.

Ezster 1:1 Ahasvérus idejében történt (ez az Ahasvérus az, a ki uralkodott Indiától fogva Szerecsenországig százhuszonhét tartományon),

A tartományok felsorolásakor százhuszonhét tartomány van megemlítve. Amikor I. Dárius ült a trónon, ő százhusz szatrápra osztotta a birodalmat, és a fennmaradt írások százhuszonhét nemzetet említenek, ahogy ezt Markus és a Soncino is állítja. A *Dániel 6:2*-ben említve van a 120 szatráp vagy birodalmi helytartó, ami arra utalhat, hogy hét főkormányzó alatt állt a 120 szatráp, nem pedig összesen volt 127 kormányzó. Ez később még jobban világossá válik. Az említett területek Indiától (ami itt a héber Hodu szóból ered, és ami a Hindu-medencére vonatkozik) Szerecsenországig (Etiópiáig) terülnek el. Etiópia Cambyses által lett elfoglalva a Kr. e. 529-522 közötti időben. Tehát a birodalom formáját Cambyses és Dárius alakította ki. Így Xerxes csak átvette ezt a birodalmat, amelyhez Cambyses hozzácsatolta Etiópiát, és amelyet Dárius osztott fel tartományokra. Ez a király az, aki Dárius után uralkodott és akinek Xerxes-nek kell lennie.

Eszter 1:2-4 **2** Azokban a napokban, a mikor Ahasvérus király üle királyi székében, a mely Susán várában volt, **3** Uralkodása harmadik évében lakomát szerze minden fejedelmének és szolgálóinak: Persia és Média hatalmasai, főemberei és a tartományok fejedelmei előtte valának. **4** Midőn mutogatá országa dicsőségének gazdagságát és az ő méltóságának fényes díszét sok napon át, száznyolcvan napig.

Itt egy száznyolcvan napon át tartó ünnepekről van szó. A perzsák ezeket a megemlékezési fesztiválokat rendkívül nagy luxusban rendezték meg. A születésnapok megünneplése ellen részben a perzsák fényűző születésnapjainak ünnepe miatt alakult ki tiltás az Isten népe között. Ezek az alkalmakon áldozatokat mutattak be a különböző idegen isteneknek, és mindenféle velejáró pogány rítust gyakoroltak. Ezért is alakult ki nagyon mély ellenszenv Júda részéről a perzsák és szokásaik iránt. Ez később hozzájárult az Isten Gyülekezeteiben is kialakult előítélthez pl. a születésnapok ünneplését illetően. Az tény, hogy a szokás, az assziro-babiloni vallásból ered, és része volt a Baál, Ishtár imádatnak.

Eszter 1:5-8 **5** És mikor elmúltak ezek a napok, tőn a király az egész népnek, mely Susán várában találtaték, kicsinytől nagyig, hét napig tartó lakomát, a király palotája kertjének udvarán. **6** Fehér gyapjú és kék bíbor szőnyegek valának megerősítve a fehér gyapjúból és bíborból való köteleken, ezüst karikákon és fehér márványból való oszlopokon. Aranyból és ezüstből való kerevetek voltak az alabástromból, fehér márványból, gyöngykőből és vörös márványból való padozaton. **7** Ittak pedig arany poharokból és különb-különbféle poharokból, és királyi bor bőven vala, királyi módon. **8** És az ivás, rendelet folytán, kényszer nélkül történt; mert így hagyta meg a király, háza minden gondviselőjének, hogy kinek-kinek akarata szerint cselekedjenek.

Abban az időben ezeket az ünnepeket ivómesterek vagy pohárnokok vezették le. A rabbinikus kommentároknak ezzel kapcsolatban azt a megjegyzést teszik, hogy az ő számukra engedélyezett volt az, hogy saját boraikat igyák, és annyit ihattak, amennyit akartak (ld. Soncino). Ebből aztán sokféle elmélet született meg. A perzsák igen szerették az italozást, és pl. Xenophon azt írta róluk, hogy addig italoztak, amíg nem tudtak a lábukon megállni, és úgy kellett őket kivinni a teremből. Ahasvérus attól tartott, hogy ha vendégei lerészegednek, akkor esetleg nyílt lázadás törhet ki a birodalomban. A fennmaradt történelmi írásokból levonható, hogy Xerxes nem tartotta kézben a hatalmat határozottan. Az itt lezajlott események azonban nem csupán az evilági történelmet érintik. A pontosabb magyarázat szerint, mivel az események a mennyben történt lázadással hozhatók kapcsolatba, így annak a következményei tükröződtek a birodalom problémáiban.

Eszter 1:9-10 **9** Vásti királyné is lakomát szerze a nőknek, a királyi házban, mely Ahasvérus királyé vala. **10** Hetedik napon, mikor megvidámult a király szíve a bortól, mondá Méhumánnak, Biztának, Hárbonának, Bigtának és Abagtának, Zetárnak és Karkásnak, a hét udvarmesternek, a kik szolgálának Ahasvérus király előtt,

Vásti nevének jelentése: „a legjobb”. Vásti a királyi házban adott lakomát a nőknek, nem pedig a nők számára fenntartott házban, és a rabbik szerint ennek célja a nők megbecstelenítése volt. Viszont abból kell kiindulnunk, hogy minden itt felvázolt esemény, a szellemi világban végbemenő küzdelmeket tükrözi. Az itt említett nők az egyházzal hozhatók kapcsolatba,

illetve az esemény az egyház és a bukott angyalok viszonyára is utal. A lényeg az, hogy Vásti az itt említett nőket bűnbe akarta vinni. A Midrás magyarázatai szerint Asvérus azt a tervet eszelte ki, hogy a zsidókat bűnbe vigye, mert akkor az Isten biztosan meg fogja büntetni őket azért, és megtagadja majd tőlük azt, hogy visszamehessenek a saját földjükre. Óvakodott attól, hogy kényszerítse őket a Tóra bármely törvényének áthágására, nehogy azzal indokolják meg a bűnbeesésüket. Ehelyett inkább megkísértette őket, hogy fogyasszanak mindent a banketten felszolgált ételekből, de nem kötelezte őket (*Soncino lábjegyzékek Eszt. 1:8-hoz*).

A zsidó kommentátorok szerint ekképpen akarta megrontani az Istenhez való viszonyukat. Más szóval Asvérus és Vásti cselekedeteit helytelenül kritizálták, negatív módon értelmezték. A történeteknek ez a rabbinikus judaizmus által adott értelmezése azonban pontatlan és **nem helyes**. A valóságban ezek a versek arra mutatnak rá, hogy volt egy választott nő – a királynő (és az ő kísérete). Ez a kiválasztott asszony volt, a „legjobb”, és aki a királyságba úgy került be, mint a király felesége. Vásti, Izrael nemzetét jelképezi, a pusztai gyülekezetet, Isten ki és elválasztott népét, amelyet magáévá tett a nemzetek közül. A hetedik napon, amikor a király szíve megvidámodott a bortól, utasítást adott a hét udvarmesterének. Ez a hét udvarmester valószínűleg a 120 szatráp fölött állt, mint a birodalom közigazgatási kormányzói, bár ez csupán egy feltételezés.

Eszter 1:11 Hogy hozzák el Vástit, a királynét a király elé, királyi koronával, hogy megmutassa a népeknek és fejedelmeknek az ő szépségét; mert szép arcú vala.

A hét főkormányzó elsődlegesen az Isten hét szellemét személyesíti meg a történetben, illetve az Isten Gyülekezetei fölött álló hét angyalt, akiknek korábban a feladata volt a testi Izraelt is Isten elé hívni.

Eszter 1:12 De Vásti királyné nem akara menni a király szavára, mely vala az udvarmesterek által. Erre igen megharagudott a király, és az ő haragja felgerjede benne.

Izrael azonban megtagadta a király magához hívását, nem járult Isten elé, hanem fellázadt és bűnbe esett. A hét udvarmester másodlagosan jelentheti még a földi, vagy evilági vetületében azt a hét nagy prófétát, akik a király orcája vagy jelenléte elé járulhattak, a testi Izrael érdekében. A hét próféta a Jelenlét Angyalának, (vagyis az inkarnáció előtti Krisztusnak) személyében láthatta az Isten orcájának megjelenését. Ez a hét különleges felhatalmazással bíró próféta Sámuel, Illés, Elizeus, Ésaías, Jeremiás, Ezékiel és Dániel voltak. Ők voltak azok, akik utasították és készítették Izraelt arra, hogy az Isten elé járuljon, méghozzá koronával a fején [dicsőségben], hogy a „király” bemutathassa a példa-nemzet szépségét a nemzetek színe előtt. Izraelnek meg kellett volna fogadni a próféták utasításait és feladata lett volna önmagát felkészíteni (az Újszövetségre és szellemi elsőszülöttségre), amit megtagadott és nem tett meg!

Eszter 1:13 És monda a király az időket mérő bölcseknek, (mert a királynak összes dolgai a jog- és törvénytudók elé tartoznak).

A talmudista interpretáció szerint itt csillagjósokról, vagy asztrológusokról van szó, ami igencsak téves értelmezés. A Károli fordításban viszont helyes módon „jog- és törvénytudók”-nak lett fordítva. A törvény és a jog (ítélkezés) a Szent Szellemen keresztül megadott törvény

ismeretéből ered. Ezt az ismeretet először a prófétákon keresztül adta meg Isten. A Soncino megjegyzése ezt mondja: „*a törvénytudók és az ítéletet ismerők elé, és valószínűleg azokat jelenti, akik ismerték a történelmi precedenseket és a törvény erejét.*” (Ez Ibn Ezrának a megjegyzése). Ezért van kihangsúlyozva a király azok felé való viszonya, akik ismerik a törvényt és a helyes ítélkezést, ami az igazak jellemzője. A király összes dolgai feltárulnak azok előtt, akik mint beosztottak, jártasak a törvényben és ítélkezésben, és az Isten kitartó erejével vannak felruházva.

Eszter 1:14 Legközelebb valának pedig hozzá: Karséna, Sétár, Admata, Társis, Méres, Marséna, Mémukán, Persiának és Médiának hét fejedelme, a kik látták a király arcát, és elől ülének az országban):

Itt még mindig az a hét fő próféták vannak megszemélyesítve, akik Isten orcája előtt álltak az Angyalon keresztül, mint arra már rámutattunk.

Eszter 1:15 Törvény szerint mit kellene cselekedni Vásti királynéval, mivelhogya nem teljesíté Ahasvérus királynak az udvarmesterek által üzent beszédét?

Izrael tehát nem engedelmeskedett a próféták szavainak, és nem készítette fel önmagát, hogy megfelelő módon a király elé járuljon. Izrael a viselkedése alapján „meztelennek” vagyis szégyenletesnek bizonyult, és Vásti viselkedése erre mutat. A Midrás kommentátorai szerint a királynő meztelen volt, és az utalások szerint csak a korona volt a fején. Azért tagadta meg azt, hogy a király elé járuljon, mert az öltözéke nem volt megfelelő, és látta saját maga meztelenségét, ami egy korrekt analógiának mondható.

Más kommentárok szerint, bár Vástin nem volt ruha, mégis a király elé kellett volna járulnia, de mivel csak a koronát viselte, ezért megtagadta a hívást. Valamint, a tükörbe nézve, leprás betegséget látott önmagán, amelyet senki más nem látott, így saját meztelenségének és tisztátalanságának [bűnének, lázadásának] láttán tagadta meg azt, hogy a király elé menjen. Ezek a rabbinikus megjegyzések ugyancsak korrektek, - esetükben csak az a baj, hogy csupán Vástira értelmezik az üzenetét, s nem vonták, vonják le a következtetést, hogy ez képletesen Izrael lázadását és tisztátalanságát jelenti, s így Izrael az, aki ezek miatt alkalmatlanná vált arra, hogy Isten elé álljon. Ennek pedig óriási jelentősége van.

A rabbik persze ráláttak a probléma lényegére, de próbálják a szálakat úgy összekötni, hogy teljesen más következtetést lehessen levonni. A Midrásban pl. még Szentírásen kívüli álláspontokra is hivatkoznak, csak azért, hogy ne kelljen szembenézniük azzal a ténnyel, hogy ők maguk azok, akik képtelenek voltak az Isten elé járulni a szellemi elsősülöttségre való elhíváskor. A hét felsorolt egyén közül az utolsót Mémukánnak nevezik. Ő róla azt tanítják a rabbik, hogy bár kiléte ismeretlen, de lehetséges, hogy ő maga Hámán volt. Emiatt a rabbik egy nagyon negatív képet kívánnak kialakítani róla, szerintük ez a személy egy tudatlan és ostoba egyén volt, mivel ő beszélt elsőként, és ezt csupán egy ostoba, tudatlan egyén teszi. Ezek a megjegyzések a Migula 12B-ből erednek. Ez egy célt tévesztett szereposztás. A király azt kérdezte, hogy „*a Törvény szerint mit kellene cselekedni Vásti királynéval*”, így a királynő [Izrael] nem jogtalanul ítéltetett meg.

A valós Hámánnak azonban a maga módján valóban nyomós [de teljesen törvénytelen] oka volt a Vásti iránti gyűlöletére. Hámán az agágiták nemzetségből származott, ősapja, Agág pedig a megátalkodott Amálek egy leszármazottja volt. A történetnek ez a motívuma az Izrael és Amálek között örökre fennálló ellenségeskedését takarja. Mint tudjuk, Amálek orvul hátba támadta Izrael népét, mielőtt az bevonult az ígéret földjére (2Móz. 17:8; 5Móz. 25:18). Ekkor kellett Mózesnek a kezeit magasba emelni és fenntartani, hogy az izraeliták felülkerekedjenek az amálekiták elleni harcban. Itt tehát az Amálektól származó Hámán, az agágita képviseli azt a megátalkodott földi erőt, amelyen keresztül Sátán, Júda teljes kipusztítását akarta elérni.

Megjegyzés: Amálek Ézsau fiától Elifáztól és annak horita származású ágyasától született meg (v.ö. 1Móz. 36:12; 1Krón. 1:36). Nem mellékesen, a horita törzs kapcsolatba hozható a **Nefilim** vérvonallal. Amálek tehát egy edomita törzs feje volt (1Móz. 36:16), akinek a teljes népe pusztulásra van ítélve (5Móz. 25:17-19), mivel állandó és konok ellenségei Isten népének. Mind ennek van egy nagyon jelentős, a végidőkre vonatkozó képletes üzenete is, hiszen ezek az események ismétlődni fognak. A kor végén a Sátán a testi és szellemi amálekiták által tör majd Isten népének teljes elpusztítására.

A rabbinikus kommentárok ugyancsak említést tesznek arról a két esetről, amikor rendeletbe lett adva a Kánaánban élő népek teljes kiirtása, és hogy ezen népek egyike, az amálekiták voltak. Amálek két alkalommal próbálta megsemmisíteni Izrael népét, s a harmadik ilyen próbálkozása a végidőkben fog megtörténni. Ez azt jelenti, hogy az Eszter könyvében vázolt eseménynek az utolsó időkben még lesz egy sokkal nagyobb fokú beteljesedése a második Exodus alkalmával, amikor Izrael újra bevonul az ígéret földjére a Messiás vezetése alatt, röviddel a millennium kezdete előtt. Ez később jobban láthatóvá válik majd a történet folytatásában. Tény, hogy Hámán amálekita származása egyáltalán nem véletlen egybeesés ebben a történetben. Mint az már említve volt, Eszter könyvében a történet szereplői jelképesen a Sátánt és a Krisztust követő erőket személyesítik meg, s ilyen módon van jelképesen jelen az Isten egyháza is, amint annak keresztül kell mennie a próbán és ítéleten. A történet rálátást nyújt Isten szellemi népének arra, hogy milyen módon fog a világban jelenlevő gonosz erő harcolni az egyház ellen, s arra, hogy az egyház végül átveszi Krisztussal az uralmat a földön, és ítélkezni fog a népek felett. Emellett egy viszonylag éles képet kapunk a korszakot lezáró események és háborúk utolsó fázisairól is.

A Midrásban és Migulában többféle magyarázatot próbálnak adni azzal kapcsolatban, hogy Hámán miért nem szerette Vástit, de a fentiek fényében nem lehet kétségünk afelől, hogy az amálekiták miért gyűlölték az izraelitákat. Amálek volt Izrael legősibb testi ellensége, és az is marad egészen az utolsó időkig.

Nyomatékosítva van, hogy Vásti ítéletének, a törvény szerint kellett végbemennie. A rabbik szerint a „törvény szerint” kifejezést Mémukától hangzott el, mert tudta, hogy a király nem akarja Vástit megölni, s ez igaz is. Isten nem akarta Izraelt teljesen elpusztítani a lázadásuk miatt. A törvény Izraelnek lett megadva a szövetség keretein belül, és Izrael ez által ítéltetett meg. Ahogyan a királynő nem engedelmeskedett Asvérus királynak, az udvarmesterek által jött hívásának, úgy Izrael sem engedelmeskedett a szövetséggel járó törvénynek, s nem tért

vissza ahhoz a próféták hívásaira sem. Megtagadták az Istennek való engedelmességet és prófétáinak figyelmeztetéseit.

Eszter 1:16-17 **16** Akkor monda Mémukán a király és a fejedelmek előtt: Nemcsak a király ellen vétkezett Vásti királyné; de valamennyi fejedelem és minden nép ellen, Ahasvérus király minden tartományában; **17** Mert a királyné cselekedetének híre fut minden asszonyhoz, úgy, hogy megvetik férjeiket szemeik előtt, és azt mondják: Ahasvérus király megparancsolá, hogy Vásti királyné hozzá menjen, és nem ment.

Ahogy az angyali seregek egyharmadának a lázadása hatással volt az egész szellemi világra, úgy Izrael lázadása is meghatározó esemény volt a fizikai teremtségre nézve. Az isteni uralom föld fölötti helyreállításának folyamatában elsődleges szerepet kapott Izrael nemzete. Bár még csak fizikai szinten, de ez volt az első, Isten uralma alá visszaállított nemzet, amelynek Isten törvényei szerint kellett funkcionálni. Elhívásuk egyik oka az volt, hogy pozitív példát mutassanak a világ számára és ez által a nemzetek is Isten uralma alá vonják magukat. Izrael elbukott, majd Júda sem ennek megfelelően tekintett önmaga szerepére. Választottságukat öncélúan értelmezve és kezelve nem fogták fel, hogy a pogányoknak általuk kellett volna Istent, az Ő törvényét, és végső soron az üdvösséget megismerniük.

Júda úgy tekintett üdvösségre, hogy az magától értetődően kijár neki, és csakis neki, miközben maximálisan elégtelenné tette magát arra, hogy Isten elé járuljon az [Újszövetség által] lehetővé tett üdvösség elnyeréséért. Ehelyett, miattuk került Isten neve káromlásra a pogányok között (*Róm. 2:24*). Izraelt azért kellett megbüntetni, mert a világ egésze addig nem térhet meg, amíg először Izrael nem tér meg. A népek maradékai nem mennek be a millenniumi pihenőbe, amíg először a helyreállított Izrael nem megy be abba, és amíg Júda el nem fogadja az általuk megtagadott Messiást. Ezt a nagy nyomorúság szenvedései fogják eredményezni, és Júdának felnyílik a szeme az utolsó időkben. Akkor Isten megnyitja az értelmüket, rájuk önti Szellemét, és megértik a hívást, nem úgy, mint az első szövetség ideje alatt, amikor nem bizonyultak érdemesnek az Isten országára.

Eszter 1:18-19 **18** És e napon ugyanazt fogják mondani Persia és Média fejedelemasszonyai, akik meghallják a királyné cselekedetét, a király minden fejedelmének, és lesz elég megvetés és harag. **19** Ha azért a királynak tetszik, bocsásson ki királyi parancsot a maga részéről és irattassék a Persa-Méd törvények közé visszavonhatatlanul, hogy ne jöjjön többé Vásti Ahasvérus király színe elé, és hogy az ő királyságát adja a király másnak, a ki jobb ő nálánál.

A médek és a perzsák törvénye szerint, amikor a király törvényesen határozatot hozott, akkor az, visszavonhatatlanná és megváltoztathatatlanná lett. Ez természetesen a levetett és megmásíthatatlan isteni akarat fogalmát takarja. Mindazt, amit Isten eleve elrendelt, azt meg is teszi, s abból semmi meg nem változik, mígnem minden beteljesül. Az Isteni kijelentés teljességgel megvalósul, mert Isten soha nem követ el hibát és nem kell Önmagát korrigálnia. Ha Isten határozatot hoz a maga tökéletes akarata szerint, az rendeletté válik, és az Isteni rendelet visszavonhatatlan, mert Istennél nincs változás.

Eszter 1:20 **20** És hallják meg a király rendeletét, a melyet teend, egész országában, mert igen nagy az, hogy minden asszony adja meg a tiszteletet az ő férjének, a legnagyobbtól a

legkisebbig. **21** És tetszett a szó a királynak és a fejedelmeknek, és a király Mémukán beszéde szerint cselekedék.

A férjeknek megadandó tiszteletadás – ami láthatóan egy isteni rendelet – a Krisztusnak kijáró tiszteletet jelképezi azok részéről, akik az ő menyasszonyává válnak, az egyházban. Ez minden olyan személyt érint, aki részt fog majd venni a Bárány vacsoráján Krisztus menyasszonyaként. Ennek valósága azonban egy adott sorrend szerint fog megtörténni, amint az látható az okos és a balga szüzek példájából, ami az első és második feltámadás részeseire utal. Ami itt kiemelten fontos, az, hogy a testi Izraeltól el lett véve a királyság, és egy más népnek lett adva (*vö. Mt. 21:43*), egy olyan népnek, amely sokkal megfelelőbb erre a testi izraelitáknál. Ezáltal a szellemi elsőszülöttség, illetve az üdvösség elsősorban a pogány nemzetekből kihívott választottak birtokába került. Ez a szöveg valódi üzenete.

Eszter 1:22 És leveleket küldte a királynak minden tartományába, tartományról tartományra, annak saját írása szerint, és népről-népre, annak nyelve szerint, hogy legyen minden férfi úr az ő házában és beszéljen az ő népének nyelvén.

És leveleket küldte a királynak minden tartományába, ... népről-népre, annak nyelve szerint. Ez utalás arra, hogy Isten szava, a Biblia és annak írásai szerte lesz küldve minden területre és elérhetővé válik minden nép nyelvére lefordítva. Mivel az üdvösség elnyerése kiterjedt a pogány nemzetekre, így azoknak a nemzeteknek a saját nyelvein lettek az írások elküldve. A perzsa birodalomban Xerxes idejében nyelvek sokaságát beszéltek. A rabbik csak az idézet második felére fókuszálnak és csak annak alapján vonnak le következtetést. A Midrás és a zsidó kommentárok szerint ennek a résznek az a jelentése, hogy a különböző eredetű házastársak esetében a feleségnek kell megtanulni a férje nyelvét. (Amennyiben a szöveget pusztán fizikai síkon értelmezzük, ez így is van, az asszony válik a férfi nemzetségének részévé, nem fordítva). Az utolsó mondat szimbolikusan inkább a Krisztus által bevezetett új nyelvre utalhat, amikor mindannyiunknak a vőlegényünk nyelvét kell majd beszélni. Krisztus menyasszonya megtért emberekből áll, az egyház így férjének, Krisztusnak a szokásait veszi fel (levetve a test kívánságait, Krisztust öltik magukra.) (*Róm. 13:14*). Ez az új természet [Krisztus szokásai] uralja majd a földet a millennium idején.

Van olyan rabbinikus kommentár, miszerint Vásti azt hozta fel védelmére, hogy az ő népének szokásai szerint a királynő nem mutatkozhat meg az alattvalói előtt (R. Ralbag véleménye). Az is feltételezhető, hogy ezt a rendeletet az események megtörténte után, utólagosan adta ki a király, és ez által akarta elfedni a szégyenét (Ibn Ezra szerint). Ennek az idézetnek inkább az lehet a megfelelő értelmezése, hogy az üdvösség ismerete mindenki számára elérhető lesz a Biblia írásain keresztül, és minden férfinak uralkodnia kellene a saját házában belül. A világ nemzetei szét lettek választva Babel tornyánál, ahol a nyelvek is összezavarodtak, és mivel az üdvösség a nemzetek számára is elérhetővé lett téve, ezért természetes az, hogy az ahhoz szükséges ismeretekhez saját nyelvükön jussanak a nemzetek. A nyelvek nem emberi akaratnál fogva zavarodtak össze, hanem az isteni rendelet által. Ez oknál fogva az üdvösség tervének ismeretét minden nyelven elérhetővé kellett tenni (ld még *Jel. 14:6-7*).

Eszter 2:1 Ezek után, amint megszűnt Ahasvérus király haragja, megemlékezék Vástiról, és arról, amit cselekedett, és arról, amit végeztek felőle.

A rabbik ezt a részt ugyancsak félreértelmezik, mert azt tartják, hogy Asvérus azért emlékezett meg Vástiról, mert megbánta azt, amit a királynővel tett, akinek igaza volt abban, hogy nem jelent meg a király előtt. Ez egy nagy tévedés, ugyanakkor érthető, hiszen a rabbik nem fogták fel azt, hogy itt Izrael az Istenhez való szorosabb [szellemi] elhívását tagadta meg. A szöveg inkább arra mutat rá, hogy Isten soha nem feledkezik meg a testi népéről, nem hagyja el őket véglegesen, és helyre fogja állítani Izraelt, amit a próféták szavai is megerősítenek.

Eszter 2:2-4 2 És mondának a király apródai, akik néki szolgálának: Keressenek a királynak szép ábrázatú szűz leányokat. 3 És rendeljen a király tiszteket országának minden tartományába, akik gyűjtsenek össze minden szép ábrázatú szűz leányt Susán várába, az asszonyok házába, Hégainak, a király kamarásának, az asszonyok őrőjének keze alá, és adjanak nekik szépítő szereket. 4 És az a leány, aki tetszik a király szemeinek, uralkodjék Vásti helyett. És tetszett a dolog a királynak, és úgy cselekedék.

A fenti sorokból egyre világosabban bontakoznak ki az egyházra való utalások. A választottak a király minden tartományából vagy országából lettek kiválogatva. Ezek az egyének egy bizonyos házba lettek összegyűjtve, és felkészítve a király kamarása által. A szimbolizálás magától értetődő: a választottak a nemzetekből vannak egybegyűjtve egy bizonyos házba, ahol aztán felkészítik őket a királlyal való találkozásra. Az egyház angyalai (*Jel. 1:20*) parancsba kapták azt, hogy felkészítsék a választottakat, hogy hibák és bűnök nélkül járuljanak Isten elé az első feltámadásban, hogy uralkodjék Izrael helyett. A felkészítés egy bizonyos időszakot vesz igénybe, és meg van az adott folyamata, ami majd jobban láthatóvá válik a későbbiekben. A rabbik kommentárjai szerint a szépítő szerek általi felkészítés egy különleges folyamat volt, ahol megfelelő élelemmel és minden, a szépítéshez szükséges kenettel, tisztítószerekkel látták el őket. Ezek remek analógiákat biztosítanak, hiszen az eszközök képletesen jelenthetik az Isten szavának különleges „kenyerét”, a szellemi kenetet, a bensőnkben formálódó, a törvényt beteljesítő szellemiség formálódását, s mindazt, ami szükséges kelléke a megszentelődésünk folyamatának.

Eszter 2:5 Vala egy zsidó férfiú Susán várában, akinek neve Márdokeus, Jáirnak fia, aki Simei fia, aki Kis fia, Benjámin nemzetségéből,

Mivel a Márdokeus egy pogány hangzású név, a Talmud és a Midrás szerzői a név zsidó származását kívánták bizonygatni. Véleményük szerint a Márdokeus nevének jelentését kétféleképpen lehet levezetni. Az egyik szerint a *mera dachya* szavakban látható az eredete, amelyek jelentése „tisztá mirha”. Levezethető még a Márduk szóból is. A név szerintük hozzátétőleg a következő összetett fogalmat takarja: „egy bizonyos tiszta valami, ami nem a megfelelő célra lett használva, abban az értelemben is, hogy a ráruházott név nem pontos vagy megfelelő arra, akire használják”. Más szóval, az adott személy neve megtévesztő, mert annak nem a valós lényére utal, vagyis hamis nevet adtak neki. Ezeket az értelmeket egybevetve, a név jelentése: Márdokeus – tiszta mirha –, akinek a neve, rangja vagy pozíciója nem megfelelően ismert.

Márdokeus a Jáir fia, aki Simei fia, aki Kis fia, a Benjámin nemzetségéből ered. Ez a genealógia különböző problémákat vet fel. Kis, a Benjámin törzséből, Saulnak is őse volt, ennek ellenére

Saul neve itt nincs megemlítve. Saulnak, mint Izrael első királyának, sokkal lényegesebb és fontosabb szerepe volt, mint Kisnek, és nélküle ez a felsorolás hibásnak, vagy legalábbis hiányosnak tűnik. Saul ennek ellenére nincs megemlítve, aminek az itt megadott genealógiában oka van. A felsorolt neveknek a jelentése fontos a történethez, és az okot a nevek jelentéseiben le lehetjük mondani, mert azoknak is szimbolikus jelentése van. A Talmud kommentárjait az Eszter könyvének Midrás szerinti értelmezésében a Soncino 128. oldalán levő hatos számú megjegyzésében olvashatjuk: „Márdokeus. Midrashim értelmezésben a név az arám mera dachya (tisztá mirha) szóval kapcsolatos. Csakúgy, ahogyan a mirha a fűszerek királya, és kitűnik minden más fűszer közül, úgy Márdokeus is kitűnt az igaz emberek közül, akik az ő nemzedékében éltek.”

A név utal az Igazság Hercegére, és ez egyértelművé fog válni, ahogy a történet tovább bontakozik. A Torah Temimah magyarázatában, a Talmud szerint, eredetileg a születésekor adott neve Pethahiah volt, és a Márdokeus név csak később lett ráadva.

Több tanulmányunk témája volt az, hogy annak a személynek, akit a történelemben Jézus Krisztus néven ismerünk, születésekor adott eredeti neve Joshua vagy Jehoshua volt, amelynek a jelentése JHVH igazságossága, vagy JHVH megment. A Jézus név valódi eredete a görög Iesousz szó. Ennek a névnek egy változatát, Eszuszt, a hyperboreai kelták egy háromfős istenség egyik személyére használták. A Szeptuaginta fordítás szintén ezt a nem héber formát használja. Lényegében a Messiás eredeti neve meg lett változtatva egy pogány névre. A felsorolásban a következő név Jair, jelentése: A fiú, aki imájával felnyitotta Izrael szemét. (A rabbik valószínűleg helyesek abban a megállapításukban, hogy ebben a genealógiában csak Márdokeus közvetlen családfája van lejegyezve). Ennek a névnek a jelentése a Messiásra mutat, aki imájával megnyitotta Izrael szemét. A következő név: Simei fia, vagyis annak fia, akinek Isten meghallgatta az imáját, aki a Kis fia, melynek jelentése a fiú, aki a kegyelem ajtaján kopogtat. Ez a név szintén levezethető Jézus Krisztusra, aki a kegyelem ajtaján kopogtat értünk, hogy az kiterjedjen az egész emberiségre Izraelen keresztül. Tehát ezek nem csak egyszerű nevek, hanem a Messiásra és munkájára való utalások is. Eszter könyvében, ahogy a király Istent jelképezi, úgy Márdokeus Krisztust jeleníti meg végig a történetben. A Talmud ezeket a neveket üzenetnek veszi, mert a genealógia nem tér ki az összes névre a családfában Benjáminig visszamenőleg, csak az itt megadottakra. (Megula 12B). A rabbik felfogják azt, hogy a szövegnek homiletikus értelme van, de mégsem akarják a következtetést levonni a Messiásra vonatkozóan – bármennyire is egyértelmű az –, mert a történet folytatásában ez egyre több gondot okozna számukra. A végeredménye ennek az lett, hogy a rabbik nem követték végig a történet logikai szálait, mert saját maguk kárhozatát látták benne.

Visszatérve Saulra, akinek a neve kimaradt a felsorolásból: a családfa egyes tagjainak listája visszament Benjáminig, és Manoth Halevi szerint annak, hogy Saul nevét nem említik, pontos oka van. Ő a vétke miatt maradt ki, mert neki köszönhető Hámán megszületése. Saul volt ugyanis az, aki az Isten határozott utasítása ellenére megkegyelmezett az amálekita Agágnak. Ennek az engedetlenségnek az lett a következménye, hogy Xerxes idejében az Agágtól származó amálekita utódok alkalmat kerestek Izrael teljes elpusztítására. A helytelen módon alkalmazott kegyelem, évszázadokkal később az izraelita nép egy jelentős részének – a zsidóknak – kis híján a teljes megsemmisítését vonta maga után. Izrael már korábban is

elkövette ezt a hibát, amikor Isten utasította őket a kánaánita és amálekita népek teljes elpusztítására a honfoglaláskor. Ennek várhatóan még lesznek következményei a végidőkben, amikor is Izrael nemzetei újra a teljes kipusztulásnak lesznek kitéve Amálek leszármazottai által, közvetlenül a második honfoglalás előtt. Ez egy ütős példája annak, hogy Isten utasításait nem érdemes figyelmen kívül hagyni: mivel Izrael nem pusztította el gonoszt, az vissza fog ütni rájuk. Ha Izrael mindenben engedelmeskedett volna Istennek, akkor a bolygó nem kerülne a teljes pusztulás szélére. Az a kis idézet *Eszter 2:5*-ben magában foglalja mindezeket a koncepciókat, s így messze többről van szó, mint néhány név mellékes megemlékezéséről.

Eszter 2:6 Aki Jeruzsálemből fogva vitetett el a száműzött néppel, amely elvitetett Jekóniással, Júda királyával együtt, akit rabságba vitt el Nabukodonozor, babilóniai király.

Kit vitetett el Nabukodonozor Jekóniással, Júda királyával együtt rabságba? Ha ez az idézet Márdokeusra vonatkozik, akkor ő igen hosszú életet megélt ember volt, és ekkor már legalább 120 esztendősnak kellett lennie. Ez az életkor összehasonlítható Zorobábel életkorával, aki szintén csaknem 120 évet élt, és nagy szerepe volt az újjáépített templom idejében. Ennek az életkornak jelentősége van, mert megegyezik Mózes életkorával, és Mózes háromszor 40 éves, különböző szerepet betöltő élete a megváltás tervének három szakaszát jelképezi. A Soncino idevonatkozóan ezt írja: Kire utal a vonatkozó névmás, Márdokeusra vagy Kisre? Eszter könyvének ez az egyik legvitatottabb kérdése. Azt feltételezik, hogy ez a Kis, Márdokeus közvetlen elődje, és az apja, nagyapja, dédapja az, aki fogságba ment, nem pedig az a Kis, aki a Saul őse volt. Nyelvészeti szempontból nézve inkább Márdokeusra utal ez a versrész, ez esetben viszont az ő életkorával merülnek fel nehézségek. Tegyük fel, hogy újszülöttként került fogságba Jekóniással vagy Joákházzal Kr.e. 596-ban, de ha Xerxes uralkodásának tizenkettedik évében, Kr.e. 474-ben került hatalmi pozícióba, akkor már 122 évesnek kellett lennie. Így több, a 10:2 versből levonható, hogy ezek után az események után még jó ideig élt ebben a tisztségben. E nehézség miatt tételezik fel többen, hogy Ahasvérus esetleg Dáriussal vagy Cambysessel, vagy egy még korábbi perzsa királlyal lehet azonos. Mások szerint az említett Kis, Márdokeus dédapja volt, nem pedig a Sámuel könyvében megnevezett Kis. Több kommentátor azt állítja, hogy mivel a nemzet Nabukodonozor alatt ment fogságba, így rá csak úgy érthető a fogságba vitel, hogy ő is az elhurcolt nemzethez tartozott. A rabbinikus kommentárok szerint Márdokeus szokatlanul hosszú életet megélt személy volt, aki a Szanhedrin tagja volt még az első templom idejében, és aki megélte, hogy láthassa a második templomot (Yoseph Ibn Nachmias alapján). Annyi bizonyos, hogy a szóban forgó évek számai Mózes életkorához és a templom újjáépítéséhez kapcsolódnak, a jubileumi időszámítással jelképezve a teljes helyreállítást az üdvösség tervében.

Eszter 2:7 És ez gondviselője volt Hadassának, azaz Eszternek az ő nagybátyja leányának; mert sem atyja, sem anyja nem volt, és a leány szép alakú és szép ábrázatú vala, s mikor meghalt az ő atyja és anyja, Márdokeus leánya gyanánt magához fogadá.

A rabbik ezt a részt is elködösítik, mert szerintük Márdokeus valójában feleségül vette Esztert. Az idézet azonban nem ezt mondja. Mindössze annyit mond, hogy Márdokeus saját lányaként nevelte fel és tanította Hadassát, akinek neve később Eszter lett. Néhány dolgot meg kell jegyezni a Hadassa és az Eszter névről is. A Soncino megjegyzése szerint a Hadassa név héber eredetű, míg az Eszter perzsa név, és a pogányok által adatott neki. A héber Hadassa jelentése a

mirtusz szóval vagy névvel kapcsolatos, az Eszter pedig a perzsa stara (csillag) szóból ered. A kommentárok szerint ez a perzsa név a Vénusz bolygóra vonatkozik (Yalkut Shimoni), míg mások a holdra vonatkoztatják (Rashi, Aruch). Az nem véletlen, hogy a nevet a holddal és a Vénusszal asszociálják. Eszter az egyházat jelképezi, s az egyháznak adatott a hajnalcsillag, vagyis, a Krisztussal való uralkodás (*Jel. 2:28*). A hajnalcsillag valójában a Messiás, aki Izraelből jön, a Dávidtól eredő oroszlán, aki az egyházért adatott. Lehet úgy is értelmezni, hogy a Messiás és az egyház együttesen a hold, amelynek kezébe adatott a hajnalcsillag, vagyis a föld fölötti uralkodás jelképe. Habár a név pogány eredetű, de ily módon egy bibliailag korrekt koncepciót takar. Ezért fontos a nevek jelentése.

Eszter 2:8-9 8 Lőn pedig, mikor a király parancsa és rendelete kihirdettetett és sok leány gyűjtetett Susán várába, Hégai keze alá, akkor felvétellett Eszter is a király házába, Hégainak, az asszonyok őrének keze alá. 9 És tetszett a leány az ő szemeinek és kegyébe fogadá, és siette néki szépítő szereket adni, és kiadni az ő részét és hét leányzót, akit néki a király házából kelle kiszemelni, és vivé őt és az ő szolgálóleányait az asszonyok legjobb házába.

Az itt említett szépítőszerek valójában különleges élelmet jelentenek. A Soncino szerint ezek nem valós szépítkezési szerek voltak, hanem olyan élelem, amely a felkészülésükhöz szolgáltatott (ld. *Dán.1:5*; az itt használt héber szó jelenése ugyanaz, mint az élelemadagokra használt szó a *9,19, 22-es* versekben Ibn Ezra alapján). A másik fontos megjegyzés a király házából kiszemelt szolgálólányokkal kapcsolatos. A hét szolgálólány az egyház számára megadott hét korszakot jelképezi az Isten hét szellemének vezetése alatt, kik az Isten Egyházának hét angyalai. Az asszonyok számára biztosított „legjobb ház” az egyház. A hívők az egyházon belül teszik a teendőiket, s így itt a szellemi Izrael funkciójáról van szó.

Eszter 2:10 Meg nem mondá Eszter az ő nemzetségét és származását; mert Márdokeus meghagyta néki, hogy meg ne mondja.

Az igaz egyház gyülekezeteinek kiléte nagyrészt rejtve marad a világ előtt a kor végéig, hasonlóan ahhoz, ahogyan az izraelita törzsek nagy részének azonosítása is rejtett az utolsó időkig. Az igaz egyház soha nem volt határozottan és egyértelműen beazonosítva a történelem folyamán annak, ami. Márdokeus (Krisztus) meghagyta, hogy ne fedje fel a kilétét. Ez az egész folyamat egy része Isten titkainak, amelyeknek az egyház a gondviselője. Számos dolog titok marad az egyház kezében az utolsó időkig, amikor feltárják azokat a világ előtt is. A hét szolgálólánnyal kapcsolatos kommentárok némelyike ugyancsak sokatmondó. A rabbik a Meg.13a alapján azt a magyarázatot adják, hogy Eszter a szolgálólányokkal számlálta a napokat, hogy tudja, mely napra esik a szombatnap. Rashi szerint a hét minden napjára kijelölt egy szolgálólányt, és ez által tudta követni a szombatnap eljövetelét. A kapcsolatot viszont csak a heti hét nap szintjén tartják, és nem viszik tovább az értelmezést az ezer éves uralomra. A kulcs a kezükben van, de nem nyitják ki vele az ajtót, vagyis a mondanivalót nem hozzák kapcsolatba a Messiás uralmával. A kulcs a Messiás visszajövetelével kezdődő korszakra nyit rá, az ezer éves szombatnapi pihenőre, Krisztus uralma alatt.

A különböző bibliai kommentárok gyakran ismertetnek messiási vonatkozású üzeneteket, összefüggéseket a Szentírás számos más szövegrészének esetében, de ezt elkerülik megtenni

Eszter könyvével. Noha viszonylag világosan kivehető és követhető a könyv jelképes üzenete, de mivel Krisztust a leghatározottabb módon Isten alárendeltjeként vázolja elénk, így jobbnak látják az egész üzenet mellőzését.

Eszter személyében ráismerünk az egyházra, amint az Júdatól átveszi a hatalmat, mint az új választott nép, amelyen keresztül Isten végzi a munkáját. Ez az elkerülhetetlen logikai következtetés az oka annak, hogy a zsidók szándékosan mellőzzék Eszter könyvének a messiási vonatkozású üzenetét. Hogy a farizeusok mennyire el akarták rejteni ennek a könyvnek az igazi értelmét, az a következő kommentárból is kitűnik: *„Mert Márdokeus meghagyta néki, hogy meg ne mondja.”* Márdokeus valószínűleg azt gondolta, hogyha Eszter választott a királynővé, az csak azért lehetséges, mert Isten őt választotta az akarata véghezviteléhez. Ez eddig valóban így is van. Isten akarata, hogy célját és tervét Eszteren, illetve az egyházon keresztül dolgozza ki. *„Ha kiderülne, hogy ő zsidó és egy elnyomott nép tagja, az veszélyt hozhat a választottságát illetően, és azzal veszélyeztetné azt is, hogy Isten eszköze legyen.”* (Ez a megjegyzés Ralbag-tól ered, ld. Soncino). Az Isten titkai el voltak rejtve a világ szeme elől. Ha az egyház felfedte volna ezeket a világban az adott idő előtt a történelem folyamán, akkor azzal a saját fennmaradását veszélyeztette volna. Az Isten titkai magát az igaz egyházat is elrejtették az utolsó időkig, hogy megóvják azt. Akkor azonban már megnyilvánulhatnak, mert a választottakká rendelték teljes száma el lett hívva. Valójában még a Midrásból is kivehető ez az értelmezés. Bár kérdéses volt számukra, hogy hogyan lehetséges egy igazságos, izraelita lánynak egy pogány, nem izraelita férjhez menni, de megértették, hogy Eszteren keresztül egy közelgő nemzeti katasztrófa elhárítása ment végbe. Ugyanakkor annak ellenére, hogy az események kristálytisztán rávezetnek egy logikus következtetésre, azokat a következtetéseket nem vonják le. Eszter személyiségének eltitkolását elítélik, és oly sokféle más magyarázatot keresnek, hogy azokat érdemes lenne egyenként idézni. Rashi megjegyzése szerint a királyi származását próbálta eltitkolni (ugyanis Saul leszármazottja volt), hogy a király esetleg elküldje őt, ha felismeri, hogy nem nemes származású. Ilyen és hasonló ostoba értelmezésekkel kívánják a nyilvánvaló üzenetet elhomályosítani. A származás eltitkolása a választottak kilétének elfedésére vonatkozik.

Eszter 2:11. Márdokeus pedig minden nap járt az asszonyok házának pitvara előtt, hogy tudakozódjék Eszter hogyléte felől, és hogy mi történik vele.

Ez a vers azt kívánja érzékeltetni, hogy Krisztus minden egyes nap felügyeli és ellenőzi, az egyház dolgait figyelemmel kíséri annak állapotát, mert hibák nélkül, felkészülten fogja azt az Isten elé vezetni:

Eszter 2:12. Mikor pedig eljött az ideje minden leánynak, hogy bemenne Ahasvérus királyhoz, miután asszonyok törvénye szerint tizenkét hónapig bántak vele (mert ennyi időbe telik az ő szépítésök, hat hónapig mirtusolajjal és hat hónapig illatos szerekkel és asszonyi szépítő szerekkel):

Amint már láttuk, a Márdokeus név jelentése egy levezetése szerint: tiszta mirtusz. A Krisztuson keresztül áradó Szent Szellem kenete az, ami szépíti és tisztítja a szenteket. A tizenkét hónapon át tartó mirtusz olajjal és egyéb illatszerekkel való szépítés ezt a folyamatot jelképezi.

Eszter 2:13 Akkor így ment (minden) leány a királyhoz: Mindent, amit kívánt, megadtak néki, hogy menjen azzal az asszonyok házából a király házáig;

A választottak ilyen módú felkészítése a bűn elvetését, és az azt követő fokozatos megszentelődés folyamatát eredményezi. Az egy éven át tartó felkészítésnek az Isten ünnepeit magában foglaló liturgikus évhez is köze van, amint azt látni fogjuk később, a rendelet Niszán 13-tól Adar 13-ig tart. Vagyis a szent év elején lép érvénybe, és a szent év végéig tart. Ez természetesen nem véletlen. Ezáltal a történet összekapcsolódik a megváltás tervének évezredekben át tartó folyamatával, ahogy az Isten ünnepeinek évenkénti megtartása által megnyilvánul.

Amikor eljön az ideje annak, hogy a választottak a király házába bemenjenek, akkor, amit csak kívánnak, azt megkapják. A választottak kívánsága a Szent Szellem teljessége, a tökéletesség és ez ekkor megadatik számukra.

Eszter 2:14. Este bement és reggel visszatért az asszonyok második házába, Sahásgáznak, a király udvarmesterének, a hálótársak őrzőjének kezei alá; nem jött többé a királyhoz, csak ha kívánta őt a király, és nevéen hívták.

Ez egy igen érdekes mondanivalót takar. A Soncino és a Rabbik megjegyzése szerint ez a második ház az a hely volt, ahová az asszonyok visszavonultak életük hátralévő részében, gyakorlatilag, mint özvegyek. A világba többé nem mehettek ki, és többé nem házasodhattak meg, miután a király hitvesei voltak (Ibn Ezra). A választottakra vonatkozó párhuzam nagyon éles, hiszen miután eljegyezték magukat a királyhoz, és megkapták a Szent Szellem ajándékát, akkor többé nem térhetnek vissza a világba. Attól örökre el lettek választva és zárva. A Szent Szellem bennük él, készülnek a Krisztussal kötendő házasságra, és nem mennek ki a világba, ahol a ruhájukat bepiszkítanák. Érdekes módon ezt a pontot a zsidók jól értik és fontosnak tartják, amit sajnos néhányan az egyházban hanyagolnak.

Eszter 2:15 Mikor azért eljött az ideje Eszternek, a Márdokeus nagybátyja, Abihail leányának, akit leánya gyanánt fogadott, hogy bemenne a királyhoz, nem kívánt mást, mint amit Hégai, a király udvarmestere, az asszonyok őrzője mondott néki, és kedves vala Eszter mindenki szemei előtt, aki őt látá.

Itt említésre kerül Eszter anyjának, Abihailnak a neve, holott korábban az volt róla megírva, hogy sem apja sem anyja nem volt. Az előzőekben tett kijelentés a választottak genealógia nélküli állapotára vonatkozik. Ennek oka az, hogy az ő papságuk nem az ároni papság része, aminek csak az Árontól való származást jól dokumentált genealógiával bizonyítva lehetett tagja valaki. Az egyház tagjainak nem szükséges a Koháim ágáról származniuk, hiszen ők az örök Melkisédek rendbeli papsághoz tartoznak. Bár nekik is van egy adott származásuk, de az figyelmen kívül marad ebben a papságban.

Amikor Eszter a király elé ment, semmit nem kívánt. Elegendő volt számára, amit kapott. Minden, ami szükséges az üdvösség elnyeréséhez az Isten szolgálatában a Melkisédeki papság részeként, az megadatik a választottaknak az udvarmesteren, vagyis az angyalokon keresztül, akik az egyház felvigyázói. Mindent megkapnak, ami szükséges a felkészülésükhöz, csak a saját

szorgalmukat nem. Így az egyéni fejlődésben nekik is ki kell venni a részüket. Hogy mit tesznek egész héten, mivel töltik idejüket, az, az egyénektől függ, de ha nem használják ki helyesen az időt, az saját vesztüket okozhatja. A szombatokon nem lehet bepótolni a hét közben elmulasztott szellemi fejlődést. Az egyház éberségre és munkára lett elhívva.

Eszter 2:16 És felviteték Eszter Ahasvérus királyhoz, az ő királyi házába, a tizedik hónapban, ez a Tébet hónapja, országlásának hetedik évében.

Az, hogy ez a király uralkodásának hetedik évében, Tébet hónapjában történt meg az jelentőséggel bír. Az idevonatkozó zsidó kommentárok helytelenül csak arra fókuszálnak, hogy Eszter könyvében a hónapok nevei a Babilonban felvett hónapnevek, amelyeket a zsidók ma is használnak (*Yerushalmi Rosh Hashanah 1:2*). Ezek az események a király hetedik évében történtek, vagyis nem sokkal, a gyalázatos vereséggel végződő, Görögország ellen vívott háborúja után. Tehát itt egy vesztes háború utáni esemény van lejegyezve, és látszólag ennek az időzítésnek jelentősége van, amelynek talán van, talán nincs közvetlen szimbolikus üzenete. Ez a rész még nem teljes, további elemzést és tanulmányozást kíván meg.

Eszter 2:17 És a király Esztert minden asszonynál inkább szereté, és minden leánynál nagyobb kedvet és kegyelmet nyert ő előtte, és tette a királyi koronát az ő fejére, és királynévá tette Vásti helyett.

Ennek a résznek a magyarázata rövid, tömör és szimbolikája könnyen érthető. Az ószövetségi izraeliták a maguk Ároni papságával és testi szolgálataikkal el lettek vetve, és helyette új királynő lett választva, az egyház, akiben kedvét leli Isten.

Eszter 2:18 És nagy lakomát adott a király minden ő fejedelmének és szolgálóinak, az Eszter lakomáját, és a tartományoknak nyugalmat adott, és ajándékokat osztogata király módjára.

Itt a Bárány menyegzőjét látjuk felvázolva, valamint az azt követő nyugalmat, a millenniumi királyságot.

Eszter 2:19 És mikor összegyűjték a szűzeket másodsor, Márdokeus üle a király kapujában.

A 18. versben a király és Eszter nagy menyegzői lakomája látható (Lekach Tob alapján). A talmudisták szerint a tartományoknak biztosított nyugalom a következőképpen értendő: „Ahasvérus Eszter tiszteletére feloldotta a népeket az adózás alól, azt remélve, hogy Eszter ennek a gesztusnak a fejében majd felfedi a nemzeti identitását, vagyis, a származását.” Ennek a versnek valójában az a mondanivalója, hogy a nyugalom az egyházon keresztül jött el a népekre. A 19. versről, és a szűzek második összejöveteléről a Soncino azt mondja, hogy az, az egyik legnehezebben megérthető mondata a könyvnek. Miért van egy második összejövetel is a szűzek számára? A rabbik találgatása szerint ezáltal a király féltékennyé kívánta tenni Esztert, hogy így tudja meg származásának titkát. Egyes vélemények szerint itt olyan hajadonokról van szó, akik nem voltak a király jegyesei, csak összehívták őket a várakozó helyeikről, majd egybegyűjtésük után haza lettek küldve (Yosef Lekach). Mások úgy magyarázzák, hogy ezek a hajadonok Eszter királynő szolgálatába lettek választva. Szokásban

állt az, hogy az új királynő számára lecserélték a szolgáló személyzetet (Rokeach alapján). Csak hogy a szövegnek nem ez a megfelelő jelentése. A második egybegyűjtés is szüzekből áll. Az első a választottakból áll, akik Pümkösd óta el lettek hívva, külön lettek választva a világtól, és részesültek a menyegzőben.

Ahogy az egyház hét történelmi korszaka halad, a választottak úgy vannak abba bevonva és felkészítve a Messiás eljöveteleig, és akkor részesülnek a Bárány menyegzőjében. Maga a menyegző tulajdonképpen két részből áll. A fentiekben láthattuk azoknak a hajadonoknak a bemutatását, akik haza lettek küldve. Még a rabbik hozzászólásaiból is rá lehet ismerni az okos és balga szüzek példájára, és itt valóban az van jelképezve. Voltak a szüzek között olyanok, akiket hazaküldtek, majd később másodszor is összehívták őket. Ez egyáltalán nem teszi Esztert, az egyházat féltékennyé. Ők egyszerűen az elhívottaknak az a része, akik balgán viselkedtek, és a második feltámadásba lettek áthelyezve az első helyett. Két menyegző van, és két feltámadás van. Két külön csoport feletti felelősség, amit Isten Krisztusnak adott. A rabbinikus kommentátorok azért nem értik még ennek sem a pontos jelentését – annak ellenére sem, hogy amit mondanak, az helyes –, mert nem ismerik a választottak szerepét. Azt értik, hogy a szüzeknek két külön rendeltetésű csoportja van, és két különböző szerepet töltenek be, de az egyház fogalmát nem ismerik, és így nem érthetik meg a mondanivaló igazi jelentőségét. Júda nem is fogja megérteni ennek a könyvnek a jelentését az utolsó időkig, mert ahhoz, hogy megértsék, várniuk kell az első angyal üzenetéig, amikor majd teljesen megnyílnak előttük is a rejtett üzenetek. Ezt fogja követni a második angyal üzenete, vagyis a babiloni rendszer lerombolása, és a harmadik angyal üzenete a fenevad utolsó napjaiban (*Jel. 14:6-10*).

Márdokeus a király kapujában ül. A rabbinikus vélemény az, hogy ez egy megerősített kapu belső udvarát jelenti. A közel-keleti világban ezek a belső udvarok a főkapu mögött, a megbeszélések, meghirdetések és az igazságszolgáltatás udvarai voltak. A Midrás szerint ennek megfelelője a falvakban a falu kútja volt, ahol a gyűléseket tartották. Eszter Ahasvérus bennfentesének ajánlotta Márdokeust, csakúgy, mint a korábbi királyok Dánielt is erre a posztra emelték. Az egyházért Krisztus lett felemelve, mint a választott vagy kijelölt Messiás. Őt emelte fel Isten számunkra, mint főpapot, és általa nyílnak meg Isten titkai. Vagyis a jelentése az, hogy Krisztus az Isteni Tanácsban ül a választottak érdekében.

Eszter 2:20 És Eszter nem mondá meg sem származását, sem nemzetségét, miképen megparancsolá néki Márdokeus; mert Márdokeus szavát Eszter úgy fogadá, mint mikor gyámja volt.

Az egyház Jézus Krisztus utasításának engedelmességgel, nem fedi fel önmagát a világban. A rabbik ehhez azt fűzik hozzá, hogy Eszter nem árulta el a nemzetségét, illetve azt, hogy mely néphez tartozott. Ezt abból a célból tette, nehogy nyilvánvaló legyen a királynő rokoni kapcsolata Márdokeussal, és ezzel így megelőzzenek egy esetleges ellenük irányuló összeesküvést (*Yalkut Me'am Lo'ez* alapján). A rabbik azt még hozzáteszik, hogy Eszter nem fedte fel kilétét Ahasvérus kísérleteinek ellenére sem, aki őt féltékennyé akarta tenni. A vers pontos értelmezése az, hogy a választottak és Krisztus egymáshoz való kapcsolata nem lesz egyértelmű vagy ismert a világ szeme előtt, mert szándékosan van elfedve. Ezt a rabbik nem

értik, mert az eseményeket az egyházra vonatkozóan nem tudják követni, és ha egy bizonyos fokig el is jutnak, akkor megállnak, és nem mennek el a teljes következtetésig.

Eszter 2:21 Azokban a napokban pedig, mikor Márdokeus üle a király kapujában, megharagudott Bigtán és Téres, a király két udvarmestere, a kapu őrei, és azon voltak, hogy rávetik kezeiket Ahasvérus királyra.

Ez a vers a mennyei Seregek lázadóira utal, pontosabban két nagyhatalmú kérubra, akik a lázadást vezetik. E két lázadó kérub Sátán és vele az oroszlánfejű, vagyis az Aeon quadrant adminisztrációs rendszerének a főangyala, aki mellé állt a lázadásban.

Eszter 2:22-23 Tudtára esett e dolog Márdokeusnak, és megmondá Eszter királynénak, és Eszter elmondá a királynak Márdokeus nevében. **23** És megvizsgálták a dolgot és úgy találták, és mind a kettőt fára akasztották. És megíratatték a krónikák könyvébe a király előtt.

Más szóval ki lettek törölve az élet könyvből és átkozottak lettek, mert átkozott az, akit fára akasztanak. Természetesen ki lettek vetve a nekik adott rangból is.

Eszter 3:1 Ezek után nagy méltóságra emelé Ahasvérus király Hámánt, a Hammedáta fiát, az Agágibelit, és felmagasztalá őt, és feljebb helyezteté székét minden fejedelménél, akik vele valának.

Ez az idézet visszahoz bennünket a Sátánt szolgáló földi erőkhöz, Hámánhoz és az amálekítákhoz.

Eszter 3:2 És a király minden szolgálói, akik a király kapujában valának, térdet hajtottak és leborultak Hámán előtt; mert úgy parancsolta meg nekik a király; de Márdokeus nem hajtott térdet és nem borult le.

Itt a pusztában megtörtént kísértés, Sátán és Krisztus közötti nagy harc van bemutatva, ahol Krisztus megtagadta azt, hogy leboruljon Sátán előtt és imádja őt, annak ellenére, hogy a föld feletti uralom Sátán kezébe lett adva. Sátán lett e föld hajnalcsillagként kijelölve. Ő uralja ezt a földet (*Eféz. 2:2* és *2Kor. 4:4*), de Isten elküldte a Messiást (Márdokeust), aki a Sátán munkáját megítélte, és méltóvá lett arra, hogy átvegye tőle a föld uralmát. Így ennek a résznek az a fő mondanivalója, hogy Krisztus nem engedett Sátánnak.

Eszter 3:3-7 **3** Mondának azért a király szolgálói, a kik a király kapujában valának, Márdokeusnak: Miért szeged meg a király parancsát? **4** Lőn pedig, mikor így szólának néki minden nap és nem hallgata rájuk, feljelenték Hámánnak, hogy lássák, megállnak-e Márdokeus dolgai, mert azt jelenté nekik, hogy ő zsidó. **5** És látván Hámán, hogy Márdokeus térdet nem hajt és nem borul le előtte, megtelék Hámán haraggal. **6** De kevés volt előtte, hogy csakis Márdokeusra magára vesse rá kezét, (mert megmondták néki Márdokeus nemzetségét) azért igyekezett Hámán elveszteni minden zsidót, aki Ahasvérus egész országában vala, a Márdokeus nemzetét. **7** Az első hónapban, ez Nisán hónapja, Ahasvérus királyságának tizenkettedik évében, Púrt, azaz sorsot vetének Hámán előtt napról-napra és hónapról-hónapra a tizenkettedikig, s ez Adár hónapja.

Ennek a sorsvetésnek különösen komoly, a hitet érintő szerepe van. Itt nem valami kétes szerencsejátékról van szó. A sorsvetés konkrétan Márdokeus népe ellen történt. Ez a sorsvetés folyamatosan tart a szellemi világban az egyház ellen a liturgikus év minden napján, Abib-tól (Niszán) Adar hónapig. A választottak így a szent év minden hónapjában szellemi támadások alatt állnak, és Sátán a sorsvetés által kutatja a legmegfelelőbb időt az elpusztításukra.

Eszter 3:8 És monda Hámán Ahasvérus királynak: Van egy nép, elszórva és elkülönítve a népek között, országod minden tartományában, és az ő törvényei különböznek minden nemzetségtől, és a király törvényeit nem teljesíti; a királynak bizony nem illik úgy hagyni őket.

Tehát ez a hatalmi pozícióban álló személyiség, akit Isten jelölt ki – mert minden hatalom az Isten által van kijelölve –, a választottak elpusztítását kéri. Néhány dolog említésre méltó a rabbik megjegyzéseiből a Púr, vagy sorsvetésről, és annak törvényeivel kapcsolatban. A Soncino azt mondja a Púr-ról, hogy az a szó nem sorsvetést jelent. A (Púr) szó fellelhető a perzsában is, de az akkádok Púr szava valóban sorsvetést jelent, amit általában fából készült kockákkal végeznek el, és az azt vető személy a kérdező elé dobva, a kocka tetején levő jelek alapján határozza meg valaminek az idejét (Daath Mikra). Ilyen kockákat találtak Susán városának feltárásakor. Ezek a kockák kb. egy centiméter szélesek és négy és fél centiméter magasak. A páros számok pozitív vagy igenlő válaszokat, míg a páratlanok negatív, nemleges választ jelentenek (Soncino; Marcus). Az itt említett sorsvetést valószínűleg napról-napra, hónapról-hónapra tették, várva a választ a választottak elpusztításának legmegfelelőbb időpontjára, a biztos siker érdekében. Hámán nap, mind nap, hónapról hónapra várta a sors által biztosított kedvező időt. Ez azt jelenti, hogy az ellenfél támadásainak sikere előre meg van határozva Isten által. A kezdetkor előre el lett rendelve minden és meg lett határozva mindennek az időrendje is, és Sátán csak akkor tehet ellenünk valamit, amikor Isten szabad kezet ad neki rá a Maga akarata és levetett terve szerint. Ezt a számára kedvező időpontot fűrkészte Hámán a Púr vetése által.

A rabbik leírásai szerint Hámán megőrült, és ezt mondta: a sors arra a hónapra esett, amikor Mózes meghalt, de azt nem tudta, hogy Mózes születése is az Adar hónapban történt (A Talmudból). Érdekes, hogy a rabbik itt összefüggést láttak Mózes halálával kapcsolatban. Izrael elpusztítása ugyanis kapcsolatban van Mózes halálával, mert a Messiás alatt Izrael újra tartani fogja a törvényt, amelynek Mózes volt a közvetítője.

Sátán a világ hatalmain keresztül - amit itt az amálekíták szimbolizálnak - megpróbálta elpusztítani Izraelt már Mózes ideje óta. Mózes az ígéret földjére való bemenetel előtt halt meg, és ekkor Izrael gyászolta őt 30 napig.

Itt tehát a fizikai és szellemi Izraelre egyaránt eljövendő, utolsó pusztulásról, a nagy nyomorúságról van szó, ami valamivel a Messiás eljövele előtt történik meg. Az utolsó harminc nap az amálekita népek háborúja, amelynek célja Izrael elpusztítása. Itt ennek a jövőben megtörténő pusztításnak a fogalmát is takarja a sorsvetés. Az utolsó időkben a Sátán uralma alatt lévő hatalmak, a próféciák és a meghatározott időrend eltorzított értelmezésből következően, valamint a sorsvetés által, az adott időben, újra kedvező esélyt látnak Izrael elpusztítására. A Rabbiktól számos kommentár maradt ránk Hámánt illetően, amint ő egy

bizonyos szétszórt népet vádol folyamatosan. A Márdokeus elleni gyűlölete olyannyira mély volt, hogy annak egész népét ki akarta irtani. Más szóval, itt képletesen a választottak Krisztus nevéért és a tanúbizonyságukért elszenvedett üldöztetése és esetenként mártírsága van bemutatva. A Messiás eljövendő országlását szintén annyira gyűlöli, hogy az abban részesülő választottak ellen mindent megtesz, ami módjában áll. Ez egy nagyszintű elvárás a választottaktól, amiben mindvégig ki kell tartaniuk, mert csak így kerülhetnek be a Messiás országába és vehetik át vele a föld uralmát a lázadó hatalmaktól.

Érdekes a rabbik tanítása Hámánról, akiről azt tartják, hogy senki nem tudott nála jobban rágalmozni. A rágalmozásnak és vádaskodásnak maga Sátán a szerzője, ő az, aki a választottak ellen vádaskodik éjjel-nappal, szünet nélkül, és a vers erre a tényre mutat rá. Hámán itt a vádlót „alakítva” mondja: *„ennek a népnek törvényei különböznek minden nemzetségtől”,* s ez utalás arra, hogy Isten népe kijött a világot uraló sátáni rendszerből, s nem engedelmességek semmi földi hatalomnak, amely az Isten törvényeinek áthágására készíti őket. Nem tartoznak a világhoz, számukra az Isten törvénye az egyedüli parancs, ami Krisztus (Márdokeus) által szívükbe lett helyezve és természetük részévé lett. A testi Izraelt az Isten tökéletes törvényeinek fizikai akaratból való megtartása választotta el a pogány népektől, az egyházat pedig a szellemi szinten, hitből megélt törvénytartás választja el hitetlenség fiaitól, akik a légtérben uralkodó bukott fejedelmek hatalma alatt állnak (v.ö. *Ef. 2:2*). A törvényre vonatkozó rész így nem egy koholt vád volt, mint inkább egy valós tényre való utalás.

Eszter 3:9 Ha a királynak tetszik, írja meg, hogy ők elvesztessenek, és én tízezer tálentom ezüstöt mérek a hivatalnokok kezeibe, hogy a király kincstárába vigyék.

Ez egy elképesztően nagy pénzösszeg. A Soncino szerint tízezer tálentom ezüst mai megfelelője az hárommillió-hatszáz ezer Font. Hozzáteszik, hogy ez az összeg sokkal többet ért akkor, mint ma, vagyis nagyobb volt a vásárlóereje, és Hérodotosz szerint ez az egész perzsa birodalom egy éves jövedelme volt ezüstben számolva. Hámán valószínűleg ilyen összeget várt el a zsidó tulajdonok kifosztásából, miután szándéka szerint kiirtotta volna őket. Vagy ennyire számított, miután kizsákmányolta őket, vagy pedig ezt a pénzt a saját vagyonából adta volna a király kincstárába, mivel mérhetetlenül gazdag volt (Rabag alapján). A rabbik ezen kívül számmisztikai értelmet is adtak ennek az összegnek, mert az idevonatkozó írások számértéke 165, ami pedig az akasztófák felállításának a száma is, így ez egyenértéke, vagy ellenára volt a nép elpusztításának.

Eszter 3:10 Akkor lehúzá a király az ő gyűrűjét a maga kezéről, és adá azt az Agágibeli Hámánnak, Hammedáta fiának, a zsidók ellenségének.

Ez a gyűrű a király pecsétgyűrűje volt. A Soncino megjegyzi: „ennek a birtoklása teljes hatalmat biztosított Hámánnak arra, hogy király nevében cselekedjen.” Igen, Hámán hatalmat kapott, hogy a király nevében cselekedjen, de ez később, Márdokeus és az alatta levők kezébe adatott. A hatalmat jelképező gyűrűt Isten adta Sátánnak. Neki adatott az uralom e bolygó fölött, és e földnek az istenév (theos vagy elohim) lett téve (*2Kor. 4:4*), s miután kivették onnan, Krisztus és az egyház fog uralkodni, elhozva az Isten országát a földre.

Eszter 3:11 És monda a király Hámánnak: Az ezüst tied legyen s a nép is, hogy azt cselekedjed vele, ami néked tetszik.

A király visszaadta az ezüstöt és azt mondta: Az ezüst tied legyen, s a nép is, hogy cselekedjed vele, ami néked tetszik. Ha a király elfogadta volna a pénzt, akkor eladta volna a népet. Ezzel eljött az ítélkezés ideje, ami az Isten házával kezdődik. A sorsvetés által keresett megfelelő időpont végre megadatott Hámánnak (Sátánnak) ahhoz, hogy kivitelezze pusztító tervét a választottakon. Isten úgy ítéli meg Sátánt, ahogyan ő szentekkel bánik, ugyanazt a mércét használva. Ezért nem fogadta el a király a fizetséget. Hasonlóan adta Isten Jóbot is Sátán kezébe, hogy megpróbálva őt tökéletesebbé tegye. Ezekhez a versrészekhez a rabbik azt a kommentárt fűzik, hogy Asvérus legalább úgy utálta a zsidókat, mint Hámán. Vagyis szerintük azért hagyta a pénzt Hámánnak, mert úgy gondolta, hogy az szívességet tesz a zsidók kiirtásával, de ez az értelmezés teljes mértékben hamis.

Eszter 3:12-13 **13** Előhivatának azért a király irnokai az első hónap tizenharmadik napján, és megíraték minden úgy, amiként Hámán parancsolá, a király fejedelmeinek és a kormányzóknak, akik az egyes tartományokban valának, és minden egyes nép fejének; minden tartománynak annak írása szerint, és minden egyes népnek az ő nyelve szerint, Ahasvérus király nevében iratott, és megpecsételtetett a király gyűrűjével. **13** És elküldettek a levelek futárok által a király minden tartományába, hogy kipusztítsák, megöljék és megsemmisítsék mind a zsidókat, ifjútól a vénig, gyermekeket és asszonyokat egy napon, tizenharmadik napján a tizenkettedik hónapnak, (ez Adár hónapja) és hogy javaikat elragadják.

Itt nyilvánul meg a Púr vagy sorsvetés eredménye. A szent év minden napján sorsot vetettek, de nem találták a megfelelő napot tervük véghezviteléhez. Nem találták, amíg el nem értek a szent év végéig, az utolsó hónap tizenharmadik napjáig, amely napon a sorshúzás szerint a népirtás kezdetét vehette. Ennek a történelmi párhuzama az, hogy a világ kezdetétől el lett döntve Isten részéről, hogy az ellenfél nem vetheti kezét ilyen szabadsággal a választottakra az utolsó időkig, a végső próba idejéig.

Eszter 3:14-15 **14** Az írásnak mássa, hogy tétessék törvény minden egyes tartományban, meghirdettetett minden népnek, hogy legyenek készen azon a napon. **15** A futárok kimenének gyorsan a király parancsával. És a törvény Susán várában is kiadatott; a király pedig és Hámán leültek, hogy igyanak; de Susán városa felháborodott.

Susán egy nagyon ősi város, amely létezett már a perzsák és médek birodalma előtt is. A Soncino szerint „*a király pedig és Hámán leültek, hogy igyanak*” idézete a leghatásosabb példája az irodalmi ellentét hatásnak. Ki van adva a parancs több tízezer ember elpusztítására, a király pedig közömbösen leült iszogatni a vezérével (Dera Pashra).

Eszter 4:1-4 **1** Márdokeus pedig megtudta mindazt, ami történt; és Márdokeus megszaggatá ruháit, zsákba és hamuba öltözék, és a város közepére méne és kiálta nagy és keserves kiáltással. **2** És eljött a királynak kapuja elé; mert nem volt szabad bemenni a király kapuján zsákruhában.

A király kapuján nem lehet bemenni zsákruhában. Márdokeus megalázta magát és kiállt a választottakért. Krisztus ugyancsak mintegy alázatos ruhát magára véve, gyenge emberi testet

öltött magára. Így, emberi testben megalázta és halálra adta magát értünk. Ez a Messiás története röviden. Senki nem járulhat a mennyei király elé emberi testben. Emberként lehetetlen megközelíteni vagy akár csak meglátni Istent, mert a bűn és halandóság képtelenné tesz bennünket arra. Isten szellem és láthatatlan, ahogy azt Pál az *első Timótheushoz írt levelének 6:16*-os versében fejezi ki. Egyedül Isten halhatatlan. Akit az emberek közül senki nem látott, sem nem láthat. *János 1:18* ezt szintén kihangsúlyozza: Az Istent soha senki nem látta.

Eszter 4:3-7 **3** És minden egyes tartományban, azon a helyen, ahová a király parancsa és törvénye eljutott, nagy gyásza volt a zsidóknak, bőjt és siralom és jajgatás; zsák és hamu vala terítve sokak alá. **4** Eljöttek azért Eszternek leányai és udvarmesterei és megmondák néki, és megszorodék a királyasszony nagyon, és küldte ruhákat, hogy felöltöztetnék Márdokeust, és hogy vesse le a zsákot magáról; de nem fogadá el. **5** Akkor előhivatá Eszter Hatákot, a király udvarmesterei közül, aki az ő szolgálatára volt rendelve, és kiküldé őt Márdokeushoz, hogy megtudja, mi az és miért van az? **6** Kiméne tehát Haták Márdokeushoz a város utcájára, mely a király kapuja előtt vala. **7** És elmondá néki Márdokeus mindazt, ami érte őt, és az ezüst összegét, amelyet Hámán mondott, hogy juttat a király kincséhez a zsidókért, hogy elvesztessenek.

Egy alkalommal Krisztus azt mondta Péternek, hogy Sátán kikérte őt, hogy megrostálja, mint a búzát. Sátánnak hatalmában van egyéneként kikérni a választottakat és megpróbálni őket. Krisztus itt azt tudatta Péterrel, hogy Sátán kérte Istentől azt, hogy adja őt a kezébe azért, hogy megrostálja, vagyis megpróbáltassa, és a próbák által bebizonyítsa Péter alkalmatlanságát. Ez rámutat Sátán létének és céljának lényegére. Sátánnak módjában áll az Isten trónja elé járulni, ahol vádolja a hívőket, és Krisztus az, aki közbenjár értük. Krisztus nem veszít el egyet sem azok közül, akik neki adtak, és ő képessé teszi őket munkájuk elvégzésére. Sátán pedig azt kívánja elérni és bebizonyítani, hogy a választottak képtelenek betölteni az elhívásukat, nem képesek és nem érdemesek arra, hogy uralkodjanak az Isten országában. Szerinte Isten hibát követ el az elhívottakkal, mert azok túl sokfélék, sok tekintetben eltérnek egymástól, és nem méltók az uralkodásra. Ez az önző és magának való jellemvonása volt a lázadásának az eredeti oka, ugyanakkor Sátánnak létérdeke az, hogy a választottak elégtelennek bizonyuljanak, mert akkor nem vehetik el tőle az ő uralmát.

Eszter 4:8 És az írott rendeletnek mássát is, melyet Susánban adtak ki eltöröltetésökre, átadá néki, hogy mutassa meg Eszternek, és jelentse és hagyja meg néki, hogy menjen a királyhoz, könyörögni néki és esedezni előtte az ő nemzetségéért.

Az egyház felelősségéhez hozzátartozik a nemzetekért való imádság. Bizalommal és bátran járulnak az Isten kegyelmi trónja elé imáikkal, amelyekért az Isten trónja előtt ülő huszonnégy vén a felelős (*Jel. 5:8*). Ők azok, akik arany poharakba helyezik a szentek imáit, és Isten elé teszik meghallgatásra. Ha az egyház nem járna közben a világért, akkor a világ el lenne pusztítva.

Eszter 4:9-11 **9** Elméne azért Haták, és elmondá Eszternek Márdokeus szavait. **10** És monda Eszter Hatáknak, és meghagyá néki, hogy tudassa Márdokeussal: **11** A király minden szolgája és a király tartományainak népe tudja, hogy minden férfinak és asszonynak, aki bemegy a királyhoz a belső udvarba hivatlanul, egy a törvénye, hogy

megölettségük, kivéven, akire a király aranypálcáját kinyújtja, az él; én pedig nem hívtam, hogy a királyhoz bemenjek, már harmincz napja.

Ezek a választottak elhivatottságára utaló versek. Senki nem mehet be a Szentjébe, ha nincs arra elhívása, mert aki hívás nélkül bemegy oda, az könnyörtelenül elpusztul. Ez vonatkozott még Izrael papságára is. A Szentek Szentjébe csak a főpap mehetett be, és csak egyszer egy évben, hogy engesztelést kérjen Izraelre. Az egyház szellemi papsága ki lett választva, és felkészítettnek arra, hogy a Szentjében szolgáljanak minden nap pl. azért, hogy imáikkal közbenjárjanak a népekért. Viszont nekik is fel kell készíteni magukat, és ha ruhájuk nem tiszta, vagyis lelkileg nem helyesek Isten előtt, akkor a halál veszélye rájuk is vonatkozik. Azok, akik az Úrvacsorát méltatlanul veszik magukhoz, és az Úr testét nem becsülik, a halálnak teszik ki magukat (*1Kor. 11:28-32*).

Eszter 4:12 És megmondák Márdekousnak Eszter szavait.

A fentebb említett harminc napnak itt szintén jelentősége van, és a Mózes halálát követő harminc napos gyással hozható össze, ami az utolsó idők eseményeivel is kapcsolatos. Krisztus maga sem léphetett szolgálatba, amíg nem érte el harmincadik évét. Három évig tanított, ebből az első év egybeesett Keresztelő János küldetésével, a másik két évben pedig teljesen egyedi munkát végzett.

Eszter 4:13 És monda Márdokeus visszaüzenve Eszternek: Ne gondold magadban, hogy te a király házában megmenekülhetsz a többi zsidó közül.

Nincs biztosítva a menedékhely. A király házában lévők (szellemi Izrael) nem menekülhetnek meg a veszélytől, míg a nép többi része (fizikai Izrael) elpusztul. Ezt mondja Krisztus (Márdokeus) a választottaknak (Eszter királynőnek), és azt, hogy a király házában élőknek tenniük kell a munkájukat, imádkozni, böjtölni kell a népekért, mert ha nem végzik ezeket el, akkor számukra sincs menekülés, annak feltételei vannak.

Eszter 4:14 Mert ha e mostani időben te hallgatsz, másunnan léssen könnyebbségök és szabadulások a zsidóknak; te pedig és atyád háza elvesztek. És ki tudja, talán e mostani időért jutottál királyságra?

Isten mást helyez annak a személynek a helyére, aki nem végzi el a munkáját. A kövek kiáltanak fel, ha mi nem tesszük meg a feladatunkat. A tétleneket elmozdítja Isten, kiveti a nekik szánt posztokból és esetenként akár el is pusztítja őket, majd mást helyez a helyükbe. Erre több példa is volt a múltban és ma sincs ez másképpen, Istennél nincs változás ezen a téren sem. Honnan tudjuk, hogy az elhívásunk nem-e éppen ezekre az időkre szól? A Melkisédek rendbeli papság tagjai soha nem céltalanul lettek papokká és királyokká téve. E jelen kori elhívás éppen azon idők miatt történik, amelyben élünk, s így mi vagyunk erre elhívva.

Eszter 4:15-16 15 És monda Eszter visszaüzenve Márdokeusnak: 16 Menj el és gyűjts egybe minden zsidót, aki Susánban találhatik, és böjtöljétek érettem és ne egyetek és ne igyatok három napig se éjjel se nappal, én is és leányaim így böjtölünk és ekképen megyek be a királyhoz, noha törvény ellenére; ha azután elveszek, hát elveszek.

A világot uraló törvények és a felmerülő problémák ellenére tennünk kell, amit Isten ránk bízott, mindennek a kimenetelét az Ő kezébe téve. „Ha ezután elveszek, hát elveszek” más szóval azt jelenti: Minden áron megteszem azt, amit tennem kell, s legyen meg az Isten akarata.

Eszter 4:17 Elméne azért Márdokeus, és úgy cselekedett mindent, amint néki Eszter parancsolá.

Ezt koránt sem úgy kell tekinteni, hogy Eszter ad utasítás Márdokeusnak, a szöveg csupán azt érzékelteti, hogy az egyház Krisztusra szorul, hozzá fordul erőért és segítségért, amint a munkáját végzi a szentek és a világ érdekében. Ahogy a választottak feladataikat teszik – egymást segítve és támogatva –, imáikban erőt és útmutatást kérve Krisztustól, az ő nevében úgy az angyali Seregek segítséget nyújtanak számukra. Ez egy olyan erő a hívők kezében, amelyet kevesen értettek meg eddig. Ezért mondta Krisztus, hogy ha hitünk van, hegyeket tudunk elmozdítani, és a tengerbe vetni azokat. A hegyeket nem mi tettük az útba, de elmozdíthatjuk azokat, ha hitünk van rá. Ez azt is jelenti, hogy az ellenünk felálló adott rendszert hit által megváltoztathatjuk.

Eszter 5:1 Történt pedig harmadnapon, hogy Eszter felöltözött királyiasan, és megállt a király házának belső udvarában, a király háza ellenében, és a király üle királyiszékében, a királyi házban, a ház ajtajának átellenében.

Ez a vers a Jónás jelével hozható kapcsolatba, ahol a Messiás küldetésének utolsó három napja megalapozta és mozgásba lendítette az egyház működését. Az utolsó időkben szintén lesz egy adott időszak – a két tanú szolgálata alatt –, amely lényeges lesz a föld megváltására nézve.

Az egyház nem fog tétlenül pihenni az utolsó időkben, mialatt a két tanú, bizonysgot tesz Jeruzsálemben. A térdükön imádkozva, zsákruhában, porban és hamuban esedeznek a világért, és felkészítik a földet az Isten országának eljövetelére. Miattuk, a rájuk való tekintettel és az ő érdekükben nem lesz a világ teljesen megsemmisítve. Ez kemény, hitet követelő munka, ami nem játék. Krisztus nem egyedül dolgozik, a két tanú sem fog maga elvégezni minden feladatot. Az egyház jövője nem csak a véneken és élenjárókon múlik, hanem minden egyes választotton. A nemzetek jóléte és jövője az ő tanításaiktól, imáitól és böjtjeitől függ. Ebből a hitből ma sajnos nagyon kevés létezik, és egyre kevesebb idő marad hátra a gyakorlására.

Eszter 5:2 És lőn, amint meglátá a király Eszter királynét, hogy áll az udvarban, kegyet találta szemei előtt, és kinyújtá a király Eszterre az arany pálcát, amely kezében vala, akkor oda méne Eszter, és megilleté az arany pálcza végét.

Jézus Krisztus véráldozatán keresztül kegyelme alatt állunk, általa a király elé mehetünk, aki kinyújtja felénk az arany pálcát. Az ő áldozatadása óta bemehetünk a Szentéjbe, Isten elé járulhatunk, és megérinthetjük az arany pálcát.

Eszter 5:3 És monda néki a király: Mi kell néked Eszter királyné? És mi a kérésed? Ha az ország fele is, megadatik néked.

A Soncin és általában a rabbik azon a véleményen vannak, hogy ezt a kérdést csupán egy elhamarkodott gesztusból tette fel a király, amit nem kell komolyan venni. Ez az értelmezés helytelen, mert a vers jelentése pontosan az, amit mond. A fizikai teremtést is beszámítva az uradalom fele lázadás alatt áll. Az elohim rangú lényekből tizenkettő elbukott, és a választottak a helyreállított felet fogják megkapni. Vagyis az egyház azt a részt örökli majd, amit a bukott angyalok magukhoz ragadtak. Az angyalok egyharmada lázadt fel, de a magasabb rangú, uralkodó, az eredeti tanácsban levő elohimnak a fele bukott el. Továbbá, mivel az emberi teremtés eggyé fog válni a mennyeivel, és feltehetően egyenlő számú lesz azzal, így az egész teremtés felét teszi ki. Az ország felének ígérete tehát nem egy hanyag kijelentés volt. Bár a pontos számokat nem tudhatjuk, a népszámlálás eredménye számunkra most ismeretlen, mert még nem adatott meg annak az ideje. A történet végén erről lesz még szó, de az a kijelentés, hogy „ha az ország fele is” - utalás a méretarányra. Az egész fizikai teremtés bele fog olvadni a mennyeibe, amint azt *Az Isten Városa [180]* című írásban bemutattuk.

Eszter 5:4-8 **4** És felele Eszter: Ha a királynak tetszik, jöjjön a király és Hámán ma a lakomára, melyet néki készítettem. **5** És monda a király: Gyorsan elő Hámánt, hogy teljesítse Eszter kívánságát. És elment a király és Hámán a lakomára, amelyet Eszter készített vala. **6** Monda pedig a király Eszternek borivás közben: Mi a te kívánságod? Megadatik néked. És mi a te kérésed? Ha az ország fele is, meglészen! **7** És felele Eszter, és monda: Az én kívánságom és kérésem ez: **8** Ha kegyet találtam a király szemei előtt, és ha a királynak tetszik megadni kívánságomat és teljesíteni kérésemet: jöjjön el a király és Hámán a lakomára, amelyet készítek nekik, és holnap a király beszéde szerint cselekszem.

Itt két külön lakoma van, amelyek két külön eseményre mutatnak rá. Az első napi lakoma a borivással, amikor Eszter meghívja a királyt és Hámánt egy másnapi lakomára is. Ez a két lakoma szintén utalás a menyegzőkre, vagyis a két feltámadásra. A feltámadások az ítéletek hozatalával is járnak. Az ítélet az Isten házában kezdődik, és a szentek, akik megfelelnek arra, az első feltámadásban részesülnek. A másnapi lakoma az a második, vagy általános feltámadásra vonatkozik, amelyben meg lesz ítélve az egész emberiség, és a bukott angyalok seregei.

Eszter 5:9-11 **9** És kiment Hámán azon a napon vígan és jó kedvvel. De amint meglátá Hámán Márdokeust a király kapujában, és ez fel nem kelt és nem mozdult meg előtte, megtelék Hámán haraggal Márdokeus ellen. **10** De megtartóztatá magát Hámán, és haza ment, és elküldvén, magához hivatá barátait és Zérest, az ő feleségét. **11** És elbeszélé nekik Hámán gazdagságának dicsőségét, fiainak sokaságát és mindazt, amivel felmagasztalta őt a király, és hogy feljebb emelte őt a fejedelmeknél és a király szolgáinál;

A rabbik szerint Zéres-től tíz fia volt Hámánnak, ezen kívül több gyermeke lehetett még a többi feleségeitől és ágyasaitól is.

Eszter 5:12 És monda Hámán: Nem is hívott Eszter királyné mást a királyllyal a lakomára, amelyet készített, hanem csak engem, és még holnapra is meghivattattam hozzá a királyllyal.

Innentől a történet Hámán sorsára irányul. Két dolgot vonhatunk le: Hámán magabiztosan néz elé az ítélet napjának. Az egyház pedig kezét kap majd az ítélkezésben. Nem tudjátok-é, hogy angyalokat fogunk ítélni? (*1Kor. 6:3*). A világ az egyház irányítása alá fog kerülni.

Eszter 5:13-14 **13** De mindez semmit sem ér nékem, valamíg látom a zsidó Márdokeust ülni a király kapujában. **14** És monda néki Zéres, az ő felesége és minden barátja: Csináljanak ötven könyöknyi magas fát, és reggel mondd meg a királynak, hogy Márdokeust akaszszák reá, és akkor menj a királylyal a lakomára vígan. És tetszett a dolog Hámánnak, és megcsináltatta a fát.

Eszter 6:1-4 **1** Azon éjjel került az álom a királyt, és megparancsolá, hogy hozzák elő a történetek emlékkönyvét, és ezek olvastattak a király előtt. **2** És írva találák, amint Márdokeus feljelenté Bigtánát és Térest, a király két udvarmesterét, a küszöb őrzőit, akik azon voltak, hogy rávetik kezöket Ahasvérus királyra. **3** És monda a király: Micsoda tisztességet és méltóságot adtak azért Márdokeusnak? És felelének a király apródjai, az ő szolgálói: Semmit sem juttattak néki azért. **4** Akkor monda a király: Ki van az udvarban? (Mert Hámán jöve a királyi ház külső udvarába, hogy megmondja a királynak, hogy akasztassa fel Márdokeust a fára, amelyet készítettett néki.)

Ezek a versek sok mondanivalót rejtenek. Hámán korábbi öröme és jókedve kapcsolatba hozható Izrael elbukásával, és az azt követő fogságukkal, aminek ő volt az okozója. Úgy véli, az egyházzal is le tud számolni. Annak, hogy meghívták őt a lakomára, van egy hosszabb időperiódust átfogó aspektusa is, vagyis esélye lett volna megváltozni. Sátán mindennek ellenére folyamatosan Izrael elbuktatásán dolgozott, amíg az fogságba nem került, majd teljesen szétszóródott. A Messiás iránti mély gyűlölete állandó haragban tartotta, mert az hűséges maradt Isten uralmához. Sátán okozta az angyali lázadást, amivel a bukott angyalok kegyelemből való kiesését okozta. Ő volt az okozója Izrael - és később Júda - bálványimádatának, majd fogságba menetelüknek, és szétszórattatásuknak is. A fentiekből kivehető, hogy még Sátán is meg lett hívva a kegyelemre, de nem változott meg. A Márdokeusnak szánt akasztófával jelképezve van az, hogy Sátán a fára, illetve keresztre akasztással akarta Krisztust elpusztítani.

Eszter 6:5-6 **5** És felelének néki a király apródjai: Ímé Hámán áll az udvarban. És mondja a király: Jőjjön be! **6** És beméne Hámán, és monda néki a király: Mit kell cselekedni azzal a férfiúval, akinek a király tisztességet kíván? (Hámán pedig gondolá az ő szívében: Kinek akarna a király nagyobb tisztességet tenni, mint én nékem?)

Itt megmutatkozik Hámán kevélysége, és hogy mennyire nagyra tartotta önmagát, pontosan tükrözve Sátán jellemét, aki szintén önmagát magasztalta fel. Sátán egyike volt az oltalmazó kéruboknak, de ő az elohim tanács fejévé akart lenni és azzal az Istennel akart vetekedni, aki felkente őt, mint oltalmazó kérubot, és az Isten gyülekezetének hegyére kívánt felülni. Erőszakkal akarta magát egyenlővé tenni a Magasságos Istennel. Krisztus ennek ellenkezőjét tette, megalázva magát engedelmeskedett a halálig, és erre az ellentétre mutat rá a *Filippi. 2:6* idézete.

Eszter 6:7-8 7 És monda Hámán a királynak: A férfiúnak, akinek a király tisztességet kíván, 8 Hozzanak királyi ruhát amelyben a király jár, és lovat, amelyen a király szokott ülni és amelynek fejére királyi koronát szoktak tenni.

Sátán azt hiszi, hogy Isten végül elismeri az erényeit és felmagasztalja őt, uralkodó maradhat. Az a ló, amelyen a király szokott ülni, az Isten erejét, kiutalt hatalmát jelképezi. Krisztus második eljövetelekor fehér lovon ülve tér majd vissza a földre, rámutatva arra, hogy Isten kiutalt hatalmában cselekszik a Szent Szellemen keresztül. Bárki, bármilyen hatalmi pozíciót élvez, az Isten által kapott koronát viseli, az általa adott trónon ül, és az Ő felhatalmazásából uralkodik.

Eszter 6:9-11 6 És adják azt a ruhát és lovat a király egyik legelső fejedelmének a kezébe, és öltöztessék fel azt a férfiút, akinek a király tisztességet kíván, és hordozzák őt a lovon a város utczáin, és kiáltsák előtte: Így cselekesznek a férfiúval, akinek a király tisztességet kíván. 10 Akkor monda a király Hámánnak: Siess, hozd elő az ruhát és azt a lovat, amint mondád, és cselekedjél úgy a zsidó Márdokeussal, aki a király kapujában ül, és semmit el ne hagyj mindabból, amit szóltál. 11 Előhozá azért Hámán a ruhát és a lovat, és felöltözteté Márdokeust, és lovon hordozá őt a város utcáján, és kiáltá előtte: Így cselekesznek a férfiúval, akinek a király tisztességet kíván.

Krisztus bebizonyította, hogy méltó Sátántól átvenni az uralkodást, mint az új hajnalcsillag. Az ő számára kívánt a király tisztességet, és megmutatta Sátánnak, hogy érdemesnek bizonyult arra, hogy átvegye tőle az uralkodást. Sátán így tudja azt, hogy Krisztus lesz helyette a föld hajnalcsillaga, és az ő ideje már rövid. Isten kinyilvánította ezt neki, és ezért nagy a sárkány haragja.

Eszter 6:12 És Márdokeus megtére a király kapujához. Hámán pedig sietve házába, búsulva és fejét betakarva.

Krisztus feltámadása után visszatért az Istenhez. Hámán sietve hazatért, búsulva és fejét betakarva, ami a gyász jele (*2.Sám. 15:30*). A Targum szintén megemlíti ezt. Mindez azt jelképezi, hogy el lett vágva Istentől. Hogy házába tért fejét betakarva, az a földre levettetésére, majd az ezer éves megkötésre utal (*Jel. 20:2*).

Eszter 6:13 És elbeszélé Hámán Zéresnek, az ő feleségének és minden barátjának mindazt, ami vele történt. És mondanak néki az ő bölcsei és Zéres, az ő felesége: Ha Márdokeus, aki előtt kezdte hanyatlani, a zsidók magvából való: nem bírsz vele, hanem bizony elesel előtte.

Itt sátáni kísértő Hámán fejére visszaesnek saját szavai, úgy, mint amikor az ördög, aki megkísértette Krisztust a sivatagban, amikor megkérdőjelezte a Messiás kilétét: Ha te vagy az Isten fia, a Dávid örököse stb. akkor tedd ezt és ezt...

Eszter 6:14 És amíg így beszélének vele, eljövének a király udvarmesterei, és siettek Hámánt a lakomára vinni, amelyet készített vala Eszter.

Eszter 7:1-4 1 És elméne a király és Hámán a lakomára, Eszter királynéhoz. 2 És monda a király Eszternek másodnapon is, borivás közben: Mi a te kívánságod Eszter királyné? Megadatik. És micsoda a te kérésed? Ha az országnak fele is, meglészen. 3 És felele Eszter

királyné, és monda: Ha kegyet találtam szemeid előtt, oh király! és ha a királynak tetszik, add meg nékem életemet kívánságomra, és nemzetségemet kérésemre. **4** Mert eladattunk, én és az én nemzetségem, hogy kipusztítsanak, megöljenek és megsemmisítsenek minket; ha csak szolgáluk, vagy szolgálókul adattunk volna el, akkor hallgatnék, jóllehet az ellenség nem adna kárpótlást a király veszteségéért.

Ez egy nehezebb írásrész. A rabbik szerint azért nehéz megfejteni, mert az ellenségről és annak munkájáról van szó. Vizsgáljuk meg a szöveg mondanivalóját. Eszter elpanaszolja a királynak, hogy népe (a választottak) el lettek adva a pusztulásra. Ha szolgálknak vagy szolgálóknak lettünk volna eladva (mi az egyházban), akkor nem szólnánk, hallgatnánk, hiszen az a feladatunk, hogy Istent szolgáljuk. Mi az egyházban Isten fiai vagyunk az örökbefogadás által, míg Izrael csak Isten szolganépe volt. Mózes Isten szolgálója volt, Krisztus pedig az Isten fia, így Krisztus nagyobb Mózesnél. A hívőknek, és Mózesnek is megadatik a fiúság az első feltámadáskor. Ha ez a fiúság el lenne tőlünk véve, és mi, akik az egyházban vagyunk, egyszerűen vissza lennénk adva a szolgaságra, akkor mit szólhatnánk vagy tehetnénk ellene? Az miatt nem emelhetnénk fel a szavunkat. De itt többről van szó. Az ellenfélnek az a célja, hogy teljes fizikai és szellemi pusztulásunkat, azt a második halált okozza, amiből nincs feltámadás. Ez a Sátán szellemi harca ellenünk. Célja, hogy lerombolja az egyházat, mint szellemi erőt, és Istent levesse az univerzum trónjáról. Az *„Akkor hallgatnék, jóllehet az ellenség nem adna kárpótlást a király veszteségéért”* idézet azt jelenti, hogy a gonosz nem kárpótolná azt, amit a választottakban elveszt Isten. És nem hallgatunk, mert a mi Istenünk, akit szolgálunk, az nagyobb az ellenségnél. Az ellenfél nem érdemes az uralomra, és harcolunk ellene, védve az Isten által adott rendszert. Tehát Jézus Krisztuson keresztül megalapozzuk a fiúsági viszonyunkat Istennel, és legyőzzük ellenfelünket, aki teljes halálunkat akarja.

Eszter 7:5-7 **5** És szóla Ahasvérus király, és monda Eszternek, a királynénak: Ki az és hol van az, akit az ő szíve erre vitt, hogy azt cselekedné? **6** És monda Eszter: Az ellenség és gyűlölő, ez a gonosz Hámán! Akkor Hámán megrettene a király és királyné előtt. **7** A király pedig felkele haragjában a borivástól és méne a palotakertbe; Hámán pedig ott maradt, hogy életéért könyörögjön Eszter királynénál; mert látta, hogy a király részéről elvégeztetett az ő veszte.

A bukott angyalok ekkor az egyház elé viszik majd kérelmeiket, mert a választottak, akik legyőzték a bűnt, ítélik meg a bukott rendet. Az *1.Kor. 6:3* vers – Nem tudjátok-e, hogy angyalokat fogunk ítélni? jelentése az, hogy Jézus Krisztus és az egyház kezében lesz az ítékezés a bukott angyalok fölött, akik majd hozzájuk fognak esedezni kegyelemért.

Eszter 7:8 És mikor a király visszatért a palota kertjéből a borivás házába, Hámán a kerevetre esék, amelyen Eszter vala. Akkor monda a király: Erőszakot is akar elkövetni a királynén én nálam a házban?! Amint e szó kijött a király szájából, Hámán arcát befedék.

A kerevetre esésnek fontos jelentése van. Sátán az egyház kerevetére esett és annak része lett, amiért figyelmeztette Krisztus a Thiatira-beli gyülekezetet, akik elfogadták Jezabel hamis tanítását és próféataságát, ezért Isten ágyba vetette őket a hamis prófétákkal. Ez a rész az egyházba bekerült hamis vallásformákra és tanításokra utal. A végidőkben a választottak közé férkőzik, hogy ha lehet, megtévessze őket. Utal egyben arra is, hogy Sátán erőszakot követett el az egyház ellen, azokon, akik a király házához tartoznak.

Eszter 7:9-10 **9** És monda Harbona, az udvarmesterek egyike a király előtt: Ímé a fa is, amelyet készített Hámán Márdokeusnak, aki a király javára szólott vala, ott áll Hámán házában, ötven könyöknyi magas. És monda a király: Akasszátok őt magát reá! **10** Felakaszták azért Hámánt a fára, amelyet készített Márdokeusnak, és megszűnék a király haragja.

Sátánnak pontosan azt a sorsot kell elszenvednie, amelyet Krisztusnak és az őt követőknek szánt.

Eszter 8:1 Azon a napon adá Ahasvérus király Eszter királynénak Hámánnak, a zsidók ellenségének házát, és Márdokeus beméne a király elébe, mert elmondotta Eszter, micsodája ő néki.

Az egész ház, vagyis az egész bolygó, ami jelenleg Sátán uradalma alatt állt, ekkor kezdet cserél. Sátán jelenleg a föld hajnalcsillaga (uralkodója) ami Krisztus és az egyház kezébe kerül, s így ők osztoznak majd a hajnalcsillagban (*Jel. 2:28*).

Eszter 8:2 Lehúzá azért a király az ő gyűrűjét, amelyet Hámántól elvett, és adá azt Márdokeusnak. Eszter pedig Márdokeust tette Hámán házának fejevé.

A választottakért elvégzett munkájáért Krisztus lesz a ház fejevé téve, és ő kapja meg a király gyűrűjét, a felhatalmazás általi uralkodás jelképét a föld fölött. Az Újszövetség írásában számos helyen beszél erről Pál és János apostol. Valójában az Újszövetség egyik fő mondanivalója az, hogy Krisztus a választottak főpapja, aki földünk uralkodó hajnalcsillagává lesz téve.

Eszter 8:3-8 **3** És tovább szóla Eszter a király előtt, és leborult annak lábaihoz és sírt és könyörgött, hogy semmisítse meg az agági Hámán gonoszságát és tervét, amelyet kigondolt a zsidók ellen. **4** És a király kinyujtá Eszterre az arany pálczát, és Eszter felkelt és megállá a király előtt, **5** És monda: Ha a királynak tetszik, és ha kegyet találtam ő előttte, és ha helyes a dolog a király előtt, és én kedves vagyok a szemei előtt: írássék meg, hogy vonassanak vissza az agági Hámánnak, Hammedáta fiának tervéről szóló levelek, amelyeket írt, hogy elveszessék a zsidókat, akik a király minden tartományában vannak. **6** Mert hogyan tudnám nézni azt a nyomorúságot, mely érné az én nemzetségemet, és hogyan tudnám nézni az én atyámfiainak veszedelmét? **7** Monda pedig Ahasvérus király Eszter királynénak és a zsidó Márdokeusnak: Ímé Hámán házát Eszternek adtam, és őt felakasztották a fára azért, mert a zsidókra bocsátotta kezét. **8** Ti pedig írjatok a zsidóknak, amint tetszik néktek a király nevében és pecsételjétek meg a király gyűrűjével; mert az írás, amely a király nevében van írva és a királynak gyűrűjével van megpecsételve, vissza nem vonható.

Ez a rendelet az Isten akaratából jött, és megegyezik azzal a Jelenések könyvében leírt résszel, ahol megmutatkozik, hogy kik tartoznak a Sátán zsinagógájába. Azok, akik hazudnak, és azt mondják magukról, hogy ők zsidók, de valójában nem azok, leborulnak majd a szentek előtt, és megtudják, kit szeretett az Isten. Ekként válik majd ismertté, hogy kik képviselik az igazi, szellemi zsidóságot, mi az üdvösség valós módja, vagy útja, és az Izraelbe való beoltás lényege. Mindez nem más, mint a szívünk körülmetélése a Szent Szellem által, mert az tesz bennünket igaz, szellemi izraelitákká. Ezt nem lehet a Talmud olvasásából megérteni és elérni.

Eszter 8:9 Hivattatának azért a király irnokai azonnal, a harmadik hónapban (ez a Siván hónap), annak huszonharmadik napján, és megírák úgy, amiként Márdokeus parancsolá a zsidóknak és a fejedelmeknek, a kormányzóknak és a tartományok fejeinek, Indiától fogva Szerecsenországig százhuszonhét tartományba; minden tartománynak annak írása szerint, és minden nemzetségnek az ő nyelvén, és a zsidóknak az ő írások és az ő nyelvek szerint.

Nem lehet véletlen a Siván hónapi dátum. Pünkösd ünnepe általában erre a hónapra esik, ami a Pászka ünnepe által felkészített egyház megalakulásának és munkába állásának az ideje. Hogy a Siván hónapnak van-e ezen kívül még valami más további jelentősége is, az egyelőre nem nyilvánvaló.

Eszter 8:10-11 10 És megírá Ahasvérus király nevében, és megpecsételé a király gyűrűjével. És küldte leveleket lovas futárok által, akik lovagolnak a királyi ménes gyors paripáin, **11** Hogy megengedte a király a zsidóknak, akik bármely városban vannak, hogy egybegyűljenek és keljenek fel életökért, és hogy kipusztítsák, megöljék és megsemmisítsék minden népnek és tartománynak seregét, amely őket nyomorgatja, kicsinyeket és nőket, és hogy javaikat elragadják.

Ez a rész a Jelenések könyvében leírt pusztításokra utal, az Úr haragjának napján, amint kiküldi büntető seregeit a világ népeire.

Eszter 8:12-14 12 Egy napon, Ahasvérus királynak minden tartományában, tizenharmadik napján a tizenkettedik hónapnak (ez Adár hónapja). **13** Az írásnak mássa, hogy adassék törvény minden egyes tartományban, meghirdettetett minden népnek, hogy a zsidók készen legyenek azon a napon, hogy megbosszulják magokat ellenségeiken. **14** A futárok a királyi gyors paripákon kimenének sietve és sürgősen a király parancsolata szerint; és kiadatott a törvény Susán várában is.

Az „*egy napon*” bevezetéssel átvált a történet folyamata. Az Újszövetség levelei és a Jelenések könyve utalnak ezekre a végső eseményekre. Miután az egyház megalakult, az apostolok és próféták ki lettek jelölve munkáikra, a Jelenések könyve elkészült, mint az utolsó figyelmeztetés, írásban. Amikor az abban leírt események elkezdődnek, a megváltás tervének egy új szakaszába érünk. A mennyei jelek után feltűnik a Messiás, és átveszi az uralmat a bolygón. Fordul a kocka. Kezdetét veszi az Úr haragjának nagy napja, és a választottak elleni pusztító háború van mérceként használva arra, ahogyan Isten, büntetést mér a világra.

Eszter 8:15 Márdokeus pedig kiméne a király elől kék bíbor és fehér királyi ruhában, és nagy arany koronával, és bíborbársony palástban, és Susán városa vígáda és örvendeze.

A kék és fehér szín említése a királyi ruhában nem véletlen, mert azok az igazságot és tisztaságot jelképezik. Első eljövételével, alázatosan öltözködve (amit Márdokeus zsákruhája és hamuban ülése is kifejez), szimbolikusan az engesztelés ünnepén viselt papi vászonruhában jött el, hogy az ároni, vagyis pap-Messiásként meghaljon. Mivel feláldozta magát a kereszten, ekkor, mint király-Messiás jön el, az igazság kardjával a szájában, és az Isten erejét jelképező lovon ülve. Itt már az uralkodás nagy aranykoronáját és királyi ruháját viseli, király Messiásként.

Eszter 8:16-17 **16** A zsidóknak világhíresség támadt, öröm, vigasság és tisztesség. **17** És minden tartományban és minden városban, ahová a király szava és rendelete eljutott, öröme és vigalma lőn a zsidóknak, lakoma és ünnep, és sokan a föld népei közül zsidókká lettek; mert a zsidóktól való félelem szállta meg őket.

Ésaiás próféciai itt beteljesednek, amint a pogányok Júdához jönnek, és tízen ragadják meg egy zsidó ruháját, mondván: „az Úr veletek van.” Vagyis a pogány népek is eljutnak az igazság ismeretéhez, és a választott nép részévé válnak, szellemi izraelitákként. A millenniumban egyetlen „vallás” lesz, amit a Messiás felügyel.

Eszter 9:1-2 **1** A tizenkettedik hónapban azért (ez az Adár hónap), annak tizenharmadik napján, amikor eljött az ideje a király szavának és végzésének, hogy akkor teljesíttessék, azon a napon, amelyen a zsidók ellenségei remélték, hogy hatalmat vesznek rajtuk, ellenkezőleg fordult; mert magok a zsidók vőnek hatalmat azokon, akik őket gyűlöltek. **2** Egybegyűlének a zsidók városaikban, Ahasvérus király minden tartományában, hogy rávessék kezöket azokra, akik vesztöket keresték, és senki sem állhatott meg előttük; mert miattok való félelem szállott minden népre.

Izrael törzseinek maradékai, azok, akik túléltek a nagy nyomorúságot, ekkor olyanok lesznek a népek között, mint az orosz-lankölykök. Júda harcolni fog Jeruzsálemnél (*Zak. 14:14*). *Ésaiás 66* bemutatja, hogy az egész világra kiterjed az Isten uralma az újrendezés ideje alatt. Izrael maradéka (mind a 12 törzsből) megmenekül, és visszaköltözik eredeti hazájába. A szombat és az újholdak vissza lesznek állítva (*Ésa. 66:23*) az Úr ünnepeivel együtt (*Zak. 14:16-19*), és az egész világ tartani fogja azokat.

Eszter 9:3-4 **3** És a tartományok minden feje, fejedelmek, kormányzók és a király hivatalnokai magasztalták a zsidókat; mert a Márdokeustól való félelem szállott rájuk. **4** Mert nagy volt Márdokeus a király házában, és híre elment minden tartományba; mert ez a férfiú, Márdokeus, emelkedett és nagyobbodott.

A Messiás uralma kiterjed minden népre és véget nem ér.

Eszter 9:5-10 **5** És leverték a zsidók minden ellenségeiket fegyverrel, megölvén és megsemmisítvén azokat, és akaratok szerint cselekedének gyűlölőikkel. **6** És Susán várában megölének és megsemmisítének a zsidók ötszáz férfiút. **7** És Parsandátát, Dalpont és Aspatát. **8** És Porátát, Adáliát és Aridátát. **9** És Parmástát, Arisait, Aridait és Vajzátát. **10** Tíz fiát Hámánnak, Hammedáta fiának, a zsidók ellenségének megölték; de zsákmányra nem tették rá kezöket.

Ezt a felsorolást a hagyományok szerint egy lélegzetvétellel mondták el, és a Maszoretikus írásokban, ebben a sorrendben vannak felsorolva. A Massora előírja, hogy Hámán tíz fiának nevét a lap jobb oldalán, függőleges oszlopban a „vav”, vagyis és szókezdéssel kell felsorolni. Ennek valószínűleg abból a hagyományból következik, miszerint Hámán tíz fiát egymás alatt, sorrendben akasztották fel a magas akasztófákra. Egy másik hagyomány alapján, amikor a Megilláh-ból a Púrim részt olvassák fel, a neveket egy szuszra sorolják el, mert a Targum szerint mindannyian együtt haltak meg. Ez sem véletlen, mert kapcsolatban van az utolsó idők eseményeivel és a fenevad birodalmával. A tíz fiú neve azért van egy szuszra elsorolva, mert

ők jelképezik az antikrisztus uralma alatt egyesült, és a rá felesküdő tíz országot, akik egyszerre kapják erejüket és hatalmukat, és együtt is pusztulnak el nagy hirtelen.

A rabbinikus kommentátoroknak meg van a maguk próféciai rálátása a Sátán uralmi rendszerére és annak végső formában való megnyilvánulására. Ez a nagyhatalmi rendszer a babiloni birodalom kialakulásával jött létre, és végigfut a történelem folyamán az utolsó időkig, a tíz király egyesüléséig. A rabbik világosan egybehozzák ennek a résznek az értelmezését a Dániel 2-ben leírt állóképpel, és értik, ahogy azok az Eszter könyvéhez kapcsolódnak. Az aranyfejjel jelképezett babiloni rendszer végig fennmarad a történelemben az utolsó időkig. Ez Nabukodonozor birodalmával vette kezdetét, amit később felváltott a perzsák és a médek ezüsttel jelképezett birodalma, majd azután a görög és római birodalmak. A végidőkig ennek a rendszernek a képviselői uralják a földet. Az amálekíták ennek a babiloni rendszernek a különböző formáiban a szervező (ideológiai) elemeit képzik a Sátán zsinagógáját, vagyis azt a neki szolgáló luciferiánus erőt, amelyen keresztül Sátán kirobbantja és megvívja a földi háborúit. Hogy a Sátán uralmának végső formáját képviselő tíz fiú, vagy király egyszerre és együtt pusztul el az utolsó időkben, az a Dániel 2-ben található állókép tíz lábujjával hozható össze. Ezek jelentik a Jelenésekben írt, hétfejű fenevadon lévő tíz szarvat is. E két szimbólum a Sátán uralmának utolsó mozzanataira utal. Annak a babiloni rendszeren alapuló uralomnak az utolsó megnyilvánulása, amely magában foglalja a pogányoknak meghatározott időt. Ezért van megemlítve a templomon kívül helyezkedő tornác a Jelenések könyvében. Hámán betér a külső tornácra, mert engedélyezve van neki. A külső tornác a pogányok kezére adatik, akik a szent várost tiporják negyvenkét hónapig.

A hagyomány szerint az 500 megölt férfi Hámán udvartartása vagy háznépe volt, és ez a Sátánt közvetlenül szolgáló, magas rangú bukott angyali lények száma az ő hierarchiájában. Ez utaló szám arra az 500 választottra, akik az ő általuk megüresedett helyre állnak majd. A Krisztus általi, meghatározott, számok szerinti hívásnak, mint a 12, a 30, és a 70, egészen a 144.000-ig, mind jelentőségük van, mert azokat a beosztásokat és felelősségeket fogják ők betölteni, amelyeket az elbukott angyalok uraltak a lázadás előtt. Mindannyian előre ki lettek jelölve, mint királyok és papok ezen a rendszeren belül.

Okkal nem volt zsákmányszerzés. A választottak semmit nem hagynak meg magukban és semmit nem visznek magukkal a Millenniumba a Sátán világából, rendszeréből, céljuk nem az evilági dolgok meg, vagy fenntartása. A rabbik szerint még érintve sem volt a zsákmány, mert a zsidóknak csak az életben maradás volt az egyetlen céljuk (Eshkol Hakofer). Ennek annyiban van jelentősége, hogy a választottaknak szintén az életben maradásért kell küzdeniük, és mindent hátrahagynak Sátán világából vagy a testi világból, amikor az első feltámadásban részesülnek.

Eszter 9:11-15 **11** Azon a napon megtudá a király a Susán várában megöletteknek számát. **12** És monda a király Eszternek királynénak: Susán várában megöltek a zsidók és megsemmisítettek ötszáz férfiút és Hámán tíz fiát; a király többi tartományaiban mit cselekesznek? Mi a kívánságod? és megadatik néked. És mi még a te kérésed? és meglészen. **13** És monda Eszter: Ha a királynak tetszik, engedje meg holnap is a zsidóknak, akik Susánban laknak, hogy cselekedjenek a mai parancsolat szerint, és Hámán tíz fiát akaszszák fel a fára. **14** És szóla a király, hogy úgy tegyenek. És kiadaték a parancs

Susánban, és Hámán tíz fiát felakasztották. **15** És összegyűltek a zsidók, akik Susánban valának, Adár havának tizennegyedik napján is, és megölének Susánban háromszáz férfiút; de zsákmányra nem tették rá kezöket.

A második napon 300 embert ölnek meg, de nem zsákmányolnak el semmit.

Eszter 9:16 És a többi zsidók is, akik a király tartományaiban voltak, összegyűlének és feltámadtak életökért, és békében maradtak ellenségeiktől; megölének pedig gyűlölőikből hetvenötezeret; de zsákmányra nem tették rá kezöket.

Az egész birodalomban 75.000 embert öltek meg.

Eszter 9:17-18 **17** Történt ez az Adár hónapjának tizenharmadik napján, és megnyugovának a tizennegyedik napon, és tették azt vigalom és öröm napjává. **18** De a zsidók, akik Susánban valának, egybegyűlének azon hónap tizenharmadik és tizennegyedik napján, és megnyugovának azon hónap tizenötödik napján, és azt tették vigalom és öröm napjává.

Az Adár hónap telihold napja volt az, amikorra elérték céljukat és megnyugodhattak.

Eszter 9:19 Azért a vidéki zsidók, akik kerítetlen falvakban laktak, Adár hónapjának tizennegyedik napját tették öröm és vigalom napjává és ünneppé, amelyen ajándékokat küldözgetnek egymásnak.

A kerített és kerítetlen városok Izrael honfoglalásakor lettek meghatározva, és ennek visszaállítása van itt bemutatva, mert Xerxes ideje alatt, a babiloni fogságban ezt nem volt módjukban követni. A rabbik a Púrim ünnepe alatt a Józsué idejében meghatározott módszert követik a kerített és kerítetlen városok kijelölésére. Ez azért fontos, mert a számok megegyeznek, vagyis nem növelték azokat, annak ellenére, hogy Izraelen kívül a számoknak nagyobbak kellene lenni. Pontosan a Józsué könyvében megadott mintára teszik. Ezért is egyértelmű, hogy ez a vers a második honfoglalással kapcsolatos, amely az első, eredeti honfoglalás mintájára fog megtörténni.

Eszter 9:20-21 **20** És megírá Márdokeus e dolgokat, és leveleket küld minden zsidónak, aki Ahasvérus király minden tartományában, közel és távol, vala. **21** Meghagyva nekik, hogy tartsák meg az Adár hónapnak tizennegyedik napját és annak tizenötödik napját évről-évre.

Ez a prófécia Krisztus irányítása alatt fog beteljesedni.

Eszter 9:22-25 **22** Mint olyan napokat, amelyeken megnyugovának a zsidók ellenségeiktől, és mint olyan hónapot, amelyben keserűségök örömré és siralmuk ünnepre fordult; hogy tartsák meg azokat vigalom és öröm napjaul, és küldjenek ajándékot egymásnak és adományokat a szegényeknek. **23** És felfogadák a zsidók, hogy megcselekszik, amit kezdetek és amit Márdokeus ír nekik. **24** Mert az agági Hámán, Hammedátának fia, minden zsidónak ellensége, szándékozott a zsidókat elveszteni, és Púrt, azaz sorsot vetett, hogy őket megrontsa és megsemmisítse; **25** De mikor a király tudomására jutott, megparancsolá levélben, hogy gonosz szándéka, amelyet gondolt a zsidók ellen, forduljon az ő fejére, és felakaszták őt és fiait a fára.

Itt a fenevad ítélete van elénk vázolva. Azok, akik a választottakat el akarják pusztítani, maguk lesznek elpusztítva. Ez az utolsó időkben megtörténő ítélkezési folyamat a két Tanúbizonyosság munkájával veszi kezdetét és valamivel a Millennium kezdete előtt zárul le. A fenevad általi üldöztetés lesz rövidre vágva, hogy megmenekülhessenek mindazok, akik kitartóan várják a Messiást.

Eszter 9:26-28 26 Annakokáért elnevezék e napokat Púrimnak a Púr nevétől. És azért ezen levél minden szava szerint, és amit láttak erre nézve, és ami érte őket: 27 Elhatározzák és elfogadják a zsidók mind magokra, mind ivadékokra és mindazokra, akik hozzájuk csatlakoznak, örök időkre, hogy megtartják e két napot, írásuk és határozatuk szerint minden esztendőben. 28 És ezen napok emlékezetben lesznek és megülik azokat nemzedékről-nemzedékre, családról-családra, tartományról-tartományra és városról-városra. És ezek a Púrim napjai el nem múlnak a zsidók között, és emlékek ki nem vész ivadékaik közül.

A fentiek folytán érthető módon ezt az ünnepet jelen korunkban egyedül csak a zsidók ünneplik meg az őket érintő eseményekből fakadóan. Ez azonban előképe volt annak, ami az egyházzal is meg fog történni, így miután az Isten szellemi népe is keresztülmegy mindezek a dolgokon, annak emlékezetéül minden ember és nép, aki Isten népéhez csatlakozik, megemlékezik majd a Púrimról a millennium idején. A Messiás és az üdvözült egyház a rájuk ruházott hatalomban fogják majd elrendelni a Púrimról való megemlékezést és kötelezővé teszik azt az Isten millenniumi országában:

Eszter 9:29-32 29 Ira pedig Eszter királyné, Abihail leánya és a zsidó Márdokeus egész hatalommal, hogy megerősítsék e második levelet a Púrimról. 30 És küldje leveleket minden zsidónak Ahasvérus országának százhuszonhét tartományába, békességes és igazságos szavakkal; 31 Hogy megerősíttessenek ezek a Púrim napjai, meghatározott idejökben, amiképen meghagyta nekik a zsidó Márdokeus és Eszter királyné, és amint elrendelték magokra és ivadékaikra a böjtölés és jajkiáltás dolgát. 32 És Eszter beszéde megerősíté ezt a Púrim történetét, és könyvbe íraték.

Az egyházat érintően még nem történt meg ez az esemény, így Isten szellemi népe e korban még nem tartja meg a Púrim ünnepét. Miután azonban a szellemi nép is megtapasztalja ezt a pusztító sátáni dühöt, onnantól kötelezve lesz a tartása minden egyes ember számára, aki szövetségre lép Istennel és ez által népéhez csatlakozik. Így lesz ez végig a messiási korszakban.

Eszter 10:1-3 1 És Ahasvérus király adót vettete a földre és a tenger szigeteire. 2 Az ő erejének és hatalmának minden cselekedete pedig és Márdokeus nagy méltóságának története, a mellyel felmagasztalá őt a király, avagy nincsenek-e megírva Média és Persia királyainak évkönyveiben, 3 Mert a zsidó Márdokeus második volt Ahasvérus király után, nagy a zsidók között, és kedves az ő atyjafiai sokasága előtt, aki javát keresé népének, és békességet szerze minden ivadékanak.

Eszter könyvének a vége különösen jelentős üzenetet tartalmaz. A király adót vetett ki az egész birodalomra. Bizonyos kommentárok szerint ez a teljes fejezet tulajdonképpen a függeléke, vagy utószava Eszter könyvének. Ez a záradék erősen kihangsúlyozza úgy Ahasvérus hatalmát, mint azt, hogy ő magasztalta fel Márdokeust, akinek méltóságot és

dicsőséget adott, és aki második lett hatalomban a király után. Ezeknek a verseknek a szimbolikus jelentését egyáltalán nem elemzik a zsidó kommentárok, ahogy a modern névleges kereszténység is határozottan elkerüli ennek a résznek a magyarázatát. Ennek oka kétségtelenül az, hogy vitathatatlanul kimutatja Krisztus alárendeltségét. A judaizmus és a hagyományos értelemben vett kereszténység kommentátorai itt inkább elakadnak, és semmi magyarázatot nem fűznek hozzá a szöveghez, Krisztus másodrangúan van kezelve. Mi több Krisztust Sátánnal teszi egyenlő rangba a történet, mert az ő beosztására tette magát méltóvá (a föld hajnalcsillagává). Befejezésül, Ahasvérus és másodkeze, Márdokeus sikeresen uralmuk alá hajtottak sok tartományt, és adót vetettek ki a környező földekre, még a tengerek szigeteire is (Malbim alapján).

Mivel ennek a héber szónak a jelentése minden más helyen kényszermunkát jelent, pontosabb fordítás a „kötelezővé tett munka” (ld. Or Hachaim, *1Móz. 1:11*). Tény, hogy a millennium idején kötelezővé lesz téve az Isten törvényeinek megtartása.

A Targum szerint ez az adó a fejpénzre utal (Aruk alapján). Mi ez a fejpénz? A fejpénz az Engesztelés Napján kirótt templomi adó. Az egyház, Isten királyságának eljövételével és Krisztus vezetése alatt, újra bevezeti majd az Engesztelés Napján kivetett templom adót az egész földön. Minden népre, a királyság minden tartományában. Ez azt jelenti, hogy kötelezővé lesz téve, és minden személy, aki fizeti ezt az adót, az Isten országának uralma alatt áll, és megadatott számára az üdvösség, ami akkortól már minden nemzet számára elérhető lesz. Az üdvösség megadatik a pogányoknak, csakúgy, mint most a választottaknak, és ezt az adót kötelező lesz nekik fizetni.

Amint láttuk, Eszter könyve nem csupán egy zsidó lány története, aki Perzsia királynője lett. Ha megértjük ennek a könyvnek próféciai mondanivalóját, akkor a Jelenések könyvének tartalmára is élesebb rálátást kaphatunk az Ószövetség szemszögéből. Vagyis, mélyebb belátást nyerünk annak a mestertervnek a részleteibe, ami magában foglalja a föld lakóinak megmentését önmaguktól Jézus Krisztuson keresztül, aki majd az egyházzal együtt uralni és vezetni fogja az eljövendő világot.

